

ВІСНИК VISNYK

-VISNYK

Свобода народам!

Свобода людині!

Спілка - політичний міжнародник

ЗМІСТ

Його дух і його ідеї невмирущі	1
Повідомлення про IV Великий Збір ОУН	2
Привіти IV Великого Збору ОУН	3
Звернення IV Великого Збору ОУН до українського народу	5
Михайло Масютко — Тюремний вірш	4
Свято Покрови — свято УПА	9
С. Корнич — Огляд світових подій	9
Д-р М. Кушнір — Едність і різноманітність духового життя зі становища українського націоналізму	12
Лев Шанковський — Більшевики про УПА	15
Іван Левадний — 1848 рік на Україні	19
Степан Галамай — Організованість — преважлива справа	21
Анатоль В. Бедрій — Християнські погляди В. Симоненка	23
Володимир Гаврилюк — День. Ніч	25
Ю. Тис-Крохмалюк — Че Гевара, Біяфра і ми	26
В. Давиденко — Нова праця д-ра П. Мірчука	28
С. Женецький — Еміграційні поляки про лемків і Лемківщину	30
П. Кізко — Чому такі злідні на городину?	32
Хроніка	33
Події великих і маленьких	34

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ
СВОБІД
УКРАЇНИ

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of October 23, 1962; Section 4369. Title 39. United States Code). Publisher: File two copies of this form with your postmaster. Postmaster: Complete verification on page 2. Form Approved, Budget Bureau No. 46-R029.

1. Date of filing Oct. 1 1968. 2. Title of publication Visnyk — The Herald. 3. Frequency of issue Monthly.. 4. Location of known office of publication (Street, city, country, state, zip code): 315 East 10th Street, New York, N. Y. 10009. 5. Location of the Headquarters or General Business Offices of the publishers (Not printers): 315 East 10th Street, New York, N. Y. 10009. 6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor. Publisher (Name and address): Organization for the Defense of Four Freedoms for Ukraine, inc., New York. Editor (Name and address): Wiacheslaw Dawydenko, 315 East 10th Street, New York, N. Y. 10009. Managing Editor (Name and address): John Wynnyk, 315 East 10th Street, New York, N. Y. 10009.

7. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owner must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given). Name, Address: Organization for the Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc. 315 East 10th Street, New York, N. Y. 10009, (No stock holders). Principal Officers: John Wynnyk, President, 315 East 10th Street, N. Y. 10009.

8. Known bondholders, Mortgagees, and security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgagees or other securities (If there are none, so state). Name, address: none.

9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes. Have not changed during preceding 12 months. Have changed during preceding 12 months. (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement).

10. Extent and nature of circulation.

A. Total no copies printed (Net Press Run) Average no. copies each issue during preceding 12 months 22.000. Actual member of copies of single issue published to filing date 2.000. B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales 330. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 30. 2. Mail subscriptions. Average no: copies each issue during preceding 12 months 19.525. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 1.775. C. Total paid circulation. Average no. copies each issue during preceding 12 months 19.855. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 1.805. D. Free distribution (including samples) by mail, carrier or other means. Average no. copies each issue during preceding 12 months 682. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 62. E. Total distribution (Sum of C and D). Average no. co-

pies each issue during preceding 12 months 20.537. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 1.867. F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing. Average no. copies each issue during preceding 12 months 1.463. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 133. G. Total (Sum of E & F — should equal net press run shown in A). Average no. copies each issue during preceding 12 months 22.000. Actual number of copies of single issue published nearest to filing date 2.000.

I certify that the statements made by me above are correct and complete. (Signature of editor, publisher, business manager, or owner): John Wynnyk.

ВИПРОДАЖ КНИЖОК ЗА ГОТІВКУ

Е. Маланюк: Illustrissimus Dominus Mazepa — тло і постать, стор. 32	0.50
Е. Маланюк: Малоросійство, стор. 36	0.50
Е. Маланюк: До проблеми большевизму, стор. 82	1.00
Е. Маланюк: Нариси з історії нашої культури, стор. 80	0.50
Е. Маланюк: Остання весна (поезії), стор. 104	1.50
** Історія Русів, стор. 346	3.00
Д. Донцов: Підстави нашої політики, стор. 210	2.75
Д. Донцов: Правда Прадідів великих, стор. 95	0.50
О. Оглоблин: Гетьман Іван Мазепа та його доба, стор. 410	6.00
О. Оглоблин: Думки про Хмельниччину	1.00
О. Оглоблин: Українсько-московська угода, сторі- вок 100	0.50
О. Оглоблин: Хмельниччина і українська держав- ність, стор. 24	0.25
О. Оглоблин: Думки про сучасну українську істо- ріографію, стор. 87	1.50
А. Княжинський: На дні СССР, стор. 232	2.75
У. Самчук: Чого не гойть вогонь (роман), сторі- вок 288	3.75
Ф. Одрач: Щебетун (повість), стор. 294	2.50
Т. Ерем: Советський акваріум, стор. 142	0.50
Л. Старицька-Черняхівська: Останній спіл, сторі- вок 44	0.50
Л. Старицька-Черняхівська: Іван Мазепа, сторі- вок 154	1.25
М. Щербак: Вагаття (лірика), стор. 64	0.75
М. Щербак: Шлях у вічність, стор. 29	0.25
В. Гришко: Панславізм в советській історіографії 1 політиці, стор. 87	0.25
Б. Кравців: Людина і вояк (сл. п. Р. Шухевича- Чупринки), стор. 31	0.25

Замовлення висилати на адресу:

V I S N Y K

P. O. Box 304, Cooper Station

New York, N. Y. 10003

ВІСНИК

ЙОГО ДУХ І ЙОГО ІДЕЇ НЕВМИРУЩІ

15 жовтня 1959 р. вишколений Москвою агент вирвав з-поміж нас одного з найбільших Синів України, чиє ім'я стало символом визвольної боротьби українського народу.

Степан Бандера був вояком-полководцем, революціонером-провідником, організатором і політичним керівником великого маштабу.

Як найвищий принцип своєї діяльності Степан Бандера ставив соборність чину, доказом чого була масова противесельська акція в західних областях України, був геройський чин М. Лемика, що виконав присуд смерті на представників московських гнобителів України. Безкомпромісівість супроти ворогів-займанців України — типова риса С. Бандери — ідейного надхненника визвольних змагань у наших часах.

У Степана Бандери було глибоко розвинуте християнське почуття соціальної справедливості. Українську владу він розумів, як владу цілого народу, господаря своєї землі.

Ні торми, ні німецькі концтабори не заломили дух Степана Бандери, і він рішуче відкинув пропозиції гітлерівців іти з ними на співпрацю, коли їм не вдалося зламати українського спротиву.

Після смерті Чупринки-Шухевича, Степан Бандера серцем і душою був на землях України. „ОУН і Бандера — це два нерозривні поняття”... „Підільний кадри в краю з ім'ям Бандери ведуть геройчу боротьбу за відновлення УССД”, — такі голоси націоналістів-революціонерів доходили до нас з поля бою...

Ім'я Степана Бандери відоме тепер не лише кожній українській людині на всіх українських землях, — слава про нього як оборонця поневолених народів поширилась по всьому Советському Союзу і далеко поза його межами. Тому „бандерівцями” називають тепер московські шовіністи всіх свідомих українців. І навіть українську мову з ненавистю називають вони „бандерівською”.

„Концепція власної боротьби, власних змагань, власними силами — це єдина реальна визвольна концепція. Тільки вона може бути змістом самостійницької політики і відповідною настанововою політичної дії”, — писав у своєму „Слові” Степан Бандера. І для нього це був канон його політичної віри. Його життя не належало йому, він бачив лише справу, якій служив. Люди смертні, але ідеї вічні, — такий був його погляд. Це не значить, що він легковажив своїм життям, не цінив життя інших. Під час судової розправи у Варшаві в зв'язку з убивством ката українського народу міністра Ісраельського Степан Бандера твердо й мужньо заявив своїм обвинувачам:

„Люди, які ввесь час у своїй праці свідомі, що кожної хвилині можуть втратити життя, такі люди, як ніхто інший, вміють цінити життя. Вони знають його вартість. ОУН цінить вартість життя своїх членів, дуже цінить, але наша ідея в нашому розумінні є така велична, що коли йдеється про її реалізацію, то не однинці, не сотні, а й мільйони жертв треба посвятити, щоб її зреалізувати. Вам найкраще відомо, що я зінав, що наложу головою, і відомо вам, що мені давали зможу це своє життя рятувати. Живучи рік (у тюрмі) з певністю, що я втрачу життя, я знаю, що переживає людина, яка має перед собою перспективу в найближчому часі втратити життя. Але впродовж цілого того часу я не переживав того, що переживав тоді, коли висилав двох членів на певну смерть: Лемика і того, що вбив Ісраельського ...”

Смерть Степана Бандери була надзвичайно болючим ударом не лише для Організації Українських Націоналістів, але й для всього українського народу. Це була смерть полководця, який вів свої полки на ворога в розпалі бою. У своєму „Слові” Степан Бандера ясно визначив завдання собі і своїм однодумцям:

„В боротьбі у нас виробилася й загартувалася незамінна поставка борця-революціонера. За кордоном немає властивого нам середовища безпосередньої боротьби, немає безпосередньої зустрічі з ворогом. Але той ворог є й тут, він діє проти нас, тільки невидний, укритий. І тут треба з ним боротися.

Не тільки боротися, а треба знищити його діо, його шуальца, якими він намагається обплутати й завдати українське самостійницьке життя. Так само безоглядно треба викорінювати всі ті лиха в українському політичному житті, які дають зможу діяти в його нутрі ворогові й які самі без ворога роз'їдають українські сили, відтягають їх від визвольної справи. Закордонною роботою можна дуже багато допомогти визвольній боротьбі й завдати ворогові ударів. Звідси можна йти підмогою боротьбі на Рідних Землях у різних формах. Звідси треба всім ввійти назад у збройно-політичну боротьбу з ворогом, і до того треба найкраще підготуватися. Це — історичні наші завдання, в яких ніхто нас не заступить ...”

Степана Бандери вже немає між нами, але його дух і його ідеї залишилися живими, невмирущими, як невмирущою є українська нація. Його пам'ять вшануємо не розpacем і плачем, а ще більшою згуртованістю, ще більшою наснагою до боротьби, ще більшою рішучістю довести бій з Москвою до успішного кінця.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО IV ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОУН

Редакція „Вісника ООЧСУ” уповноважена повідомити, що весною 1968 року сталися дві визначні події в діяльності ОУН, а саме: IV Великий Збір ОУН і VII Конференція ЗЧ ОУН.

Великий Збір — є найвищим законодатним органом, який суворо рішас про ідеологічні основи, програму, політичну концепцію, напрямні дії та стратегію і тактику Організації Українських Націоналістів.

IV Великий Збір успішно і згідно з передбаченим планом виконав своє завдання.

Великий Збір зосередив свою увагу на всесторонній аналізі стану національно-визвольної боротьби в Україні і в російській імперії, устійнів засади політики та завдання ОУН на тепер та на період революційного зりву і початкового етапу закріплювання Української Держави.

Стверджуючи, що єдиноправильний шлях до здобуття української держави є українська національна революція, —

IV Великий Збір вирішив скріпити та поширити безпосередню боротьбу проти окупантів.

Роблячи підсумки дотеперішньої, позначеній величими жертвами многогранної боротьби Організації Українських Націоналістів і всього українського народу, IV Великий Збір стверджив поширення й якісне зростання цієї революційно-визвольної боротьби.

Рівночасно відзначив, що ідеї розвалу російської тюрми народів знаходять повніше зrozуміння і приєднують щораз то більшу кількість активних борців як серед інших, поневолених Москвою народів, так і з-поміж народів вільного світу. Таке зміщення фронту проти російського імперіалізму і комунізму в світовій опінії є прямий наслідок наполегливої акції ОУН і АБН, організованих іншими масових виступів, що в безкомпромісний поставі супроти ворога та противників української самостійності і державності популяризують з успіхом концепцію розвалу російської тюрми народів і створення на її руїнах Української Самостійної Соборної Держави і держав інших народів, поневолених імперіалістичною Москвою.

Виходячи з українського суверенного становища, Великий Збір піддав критичній оцінці ті зміни, що відбулися за останні чвертьсторіччя в зовнішньому світі, в ідейних, політичних та економічних відношеннях, та

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,

New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003

оцінив позитивно паростання сил переможних націоналізмів народів всіх континентів.

IV Великий Збір стверджив, що вірна ідеям Української Суверенної Собороної Держави (УССД) українська еміграція дає підтримку визвольно-революційній боротьбі ОУН і таким чином йде в ногу з українським народом у спільному визвольному поході.

IV Великий Збір, враховуючи довголітній досвід і розвиток націоналістичної думки від III Надзвичайного Великого Збору, що відбувся в умовах, коли ще горіла II світова війна і Організація мусила вести двофронтову війну проти російського і проти німецького окупантів, — відповідно оформив ідеологічний комплекс українського націоналізму.

Він оновив програму ОУН, підтвердив дотеперішню концепцію визвольної зовнішньої політики АБН для сучасної складної міжнародної ситуації та перевілив форми і методи, що їх найдоцільніше стосувати на теперішньому етапі визвольно-революційних змагань українського народу.

У центрі уваги ВЗбору були постанови, що стосуються тіж іншим:

— питання стратегії і тактики національно-визвольної революції проти окупанта України, імперіалістичної Росії, що пині виступає у совєтсько-большевицькій формі;

— визначення напрямних визвольної внутрішньої і зовнішньої політики, що мусить випливати з підставової концепції відновлення суверених національних держав всіх поневолених Росією народів, концепції власних сил у співдії зі світовим протиросійським фронтом, тобто світовим АБН, —

— опрацювання ідеологічних заложень, що, базуючись на християнсько-національному світогляді, вбачають в нації найвищий тип людської спільноти, а в національний державі найдосконалішу форму буття і організації нації, де свобода і гідність кожного громадянина респектуються згідно з Божими і людськими законами і де повністю здійснюється соціальна справедливість;

— складення проекту державної програми, що визнає сутніми: суверенітет нації, народоправство, триподіл влади, співпрацю держави і Церкви, спертий на приватну власність і правопорядок справедливий соціальний і господарський лад, що має за мету встановлення вільного і самобутнього життя українського народу, який повнотою і всебічністю свого вільного росту запевнить майбутнім поколінням їхній творчий і безперебійний розвиток.

IV Великий Збір присвятив особливу увагу українській молоді на Батьківщині і на чужині та уточнив методи її всеобщої мобілізації для боротьби за визволення України.

Проаналізувавши сучасні форми наступу російсько-шовінізму і імперіалізму на український народ, а зокрема форми і методи боротьби КГБ проти визволь-

ПРИВІТИ IV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН

Великий Збір ОУН вітає український народ в його надлюдській боротьбі за свої права, а зокрема українську молодь на рідних землях, в усіх закутках російської імперії, молодь, яка є передовою когортю у боротьбі за визволення України і дає приклади геройства, що перевищують античні акти хоробрості й самопожертви;

вітає бійців ОУН і УПА, всього революційного підпілля, що продовжують боротьбу України, пригадуючи нації, що наше „співіснування” з ворогом — Москвою почалося на полі бою і на полі бою закінчиться;

вітає всіх синів і доньок України, яким є свята девіза — воля і незалежність нації, воля і права людини;

клонить голови перед незчисленними жертвами і мучениками з усіх верств нації, перед географіями-матерями, що приносять на жертівнику Батьківщини найбільші жертви;

клонить голови та вітає українських патріотів-в'язнів тюрем та концтаборів;

клонить голови перед підпільними українськими Церквами, її мучениками і борцями за перемогу християнської Правди;

вітає та висловлює солідарність з українськими творцями культурних цінностей, які безстрашно, ціною їх терпіння і знущань над ними російських шовіністів, ціною власної свободи і життя збагачують скарбницю української культури.

но-революційного руху, IV Великий Збір намітив відповіді піляхи протидії ворогові на тому відтинку.

Завершуючи свої праці, IV Великий Збір схвалив новий Устрій ОУН та обрав головою Проводу всієї ОУН Ярослава Стецька, останнього члена Бюро Проводу ОУН, обраного в Україні 1945 р., передбачену устроюм кількість членів Проводу та членів інших керівних органів.

Згідно з рішенням Великого Збору закордонні частини ОУН являються лише територіальною одиницею ОУН, без окремого правно-організаційного статусу, і є підчиненою безпосередньо центральним властям ОУН.

Прийняті IV Великим Збором ідеологічні і програмові постанови включають в собі здобутки теоретичного осмислення підставових елементів українського націоналізму та є просекцією для практичного здійснення основних постулатів політики і стратегії українського визвольного руху на сучасному етапі.

IV ВЗбір вітає і пересилає вислови незмінної пошани Верховному Архиєпископові Блаженнішому Йосифові Сліпому — Митрополитові-Ієповідникові, який, не зважаючи на 18-літнє ув'язнення в російських тюрях і концтаборах, залишився вірний Христовій Церкві і Україні, стаючи світочом цілого християнства;

вітає і пересилає вислови незмінної пошани Блаженнішому Ніканорові, Митрополитові муученицької Української Автокефальної Православної Церкви, якої мученики-герої архієпископи і священнослужителі не схилили чола перед російським безбожництвом і не упокорилися перед російською цезаропапістичною православною церквою, що є інструментом російського загарбництва і воюючого безбожництва та служить лояльно владі безбожників;

вітає всіх священнослужителів підпільної Української Автокефальної Православної Церкви і Української Греко-Католицької Церкви та всіх воюючих християн без різниці конфесій;

вітає єпархії наших Церков на чужині;

вітає членів ОУН-революціонерів в тюрях і концтаборах в Україні й поза Україною.

вітає всіх безкомпромісних борців за державно-політичну незалежність України, за розвал російської тюрми народів, не зважаючи на те, чи вони в рядах ОУН чи поза нею борються за скинення російського ярма і знищенння російського способу життя в Україні.

IV ВЗбір ОУН вітає та висловлює свою солідарність з національно-визвольною боротьбою всіх уярмлених російським імперіалізмом і комунізмом народів, зокрема дружньо вітає в 25-ту річницю створення Антибільшевицького Бльоку Народів (АБН) об'єднані в ньому національно-визвольні організації, як найпевніших союзників України в її визвольній боротьбі, і запевняє їх, що керована і організована ОУН боротьба України не буде припинена доти, поки не лише Україна, але й усі ярмлені в російській сфері панування народи не привернуть свою державно-національну незалежність, поки не буде завалена російська імперія всіх барв.

IV ВЗбір ОУН щиро вітає і пересилає свої найкращі побажання здоров'я і ще багато літ життя у незмінній творчості для добра україн-

ської нації, для поглиблювання змісту українського націоналізму його найвидатнішому ідеологові і політичному мислителеві д-рові Дмитрові Донцову. Історична заслуга д-ра Дмитра Донцова не менша у чіткому і ясному розмежуванні світу ідей України від Росії і в бойовому самоствердженні українських правд.

Великий Збір ОУН шле своє сердечне привітання і вислови глибокої пошани Високодостойній Дружині Основоположника ОУН і її Першого Провідника полк. Євгена Коновалець — пані Ользі Коновалець.

Великий Збір ОУН вітає сердечно і шле свій поклін Високодостойній Дружині Провідника ОУН Степана Бандери, який став пррапором революційно-візвольної сучасної боротьби української нації — пані Славі Бандері.

Великий Збір ОУН клонить голову перед страдництвом Високодостойної Дружини Головнокомандувача збройних сил України — Української Повстанської Армії (УПА) — ген. Романа Шухевича-Чупринки — пані Наталії Шухевич.

Поклін поляглим борцям

IV Великий Збір ОУН клонить голови перед пам'яттю великих провідників Національної Революції, сл. пам. полк. Євгеном Коновалцем, Степаном Бандерою і Головнокомандувачем УПА ген. Тарасом Чупринкою-Шухевичем, як теж перед незліченою кількістю націоналістів-революціонерів, що впали в нерівному бою з наїзником.

Смерть найкращих з найкращих, смерть на полі бою безстрашних борців за Українську Самостійну Соборну Державу постійно мобілізуватиме членів Організації Українських Націоналістів та всіх українських патріотів до дальшої боротьби за здійснення найвищої ідеї нації, для якої віддали своє життя герої.

ОУН — ніколи не забуде, що ті незрівнянні керівники визвольно-революційної боротьби, якими були Євген Коновалець, Степан Бандера і Тарас Чупринка-Шухевич, впали з рук російських злочинців-убивців.

Тому Організація Українських Націоналістів ніколи не припинить заходів, щоб поставити нікчемних убивців перед суд волелюбного українського народу, який вимірить їм заслужену кару.

Михайло Масютко

ТЮРЕМНИЙ ВІРШ

Чи це справді було, чи був сон це?
Розчинилось забите віконце,
Як горіло над обрієм сонце,
Як співали в гаях слов'я...
Прокидалися мрії мої.
Оживали надії мої —
Розчинилось забите віконце...

Розчинилось забите віконце
У тюремний стіні,
І проміння пестило мені
Руки й груди, і стомлену душу.
Чи це справді було, чи був сон це?
Це був сон. Бо вгорі — тільки рисочка неба.

Риска неба в забитім вікні,
Солов'ї не співають мені,
І пісень мені їхніх не треба,
Бо й мені не співати тепер.
Я неначе помер.

В мене сонце і небо
Лютий ворог украв,
Він мене покараав
За любов мою щиро до неба,

За любов мою, сонце, до тебе,
За любов мою, земле, до тебе,
За любов мою, люди, до вас.

Тюрма львівського КГБ.
17 березня 1966 р.

їнського народу, який вимірить їм заслужену кару.

Резолюція „Київ проти Москви”

IV Великий Збір ОУН незмінно підтверджує видвигнуте II ВЗ ОУН, а відтак закріплене на III НВЗ СУН найсправедливіше гасло нашої доби „Свобода народам — свобода людині!” —

та приймас чергове гасло, яке віддзеркалює довговікову боротьбу України за її правди:
„КИЇВ ПРОТИ МОСКВИ!”

Ч И Т А Й Т Е,

П Е Р Е Д П Л А Ч У Й Т Е,

„ВІСНИК”!

ЗВЕРНЕННЯ IV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Український Народе!

Сучасна доба матиме війняткове історичне значення. Розвиток світу йде по лінії повного й неминучого розвалу колоніяльних імперій. Ідеї націй жити власним самостійним життям у незалежних державах тріомфально перемагають. Розлітаються колоніяльні потуги, а самостійними стають навіть відсталі цивілізаційно, культурно й економічно країни.

Російські імперіалисти судорожно намагаються загальмувати цей історичний розвиток подій і вживають найжорстокіших метод поневолювання, але українського народу не зламали й не упокорили ні терор, ні насильство московських окупантів, які поводяться в Україні не інакше, як гітлерівські „іберменші“. Моральної сили додає нашому народові свідомість, що стоїть він за святу правду. Палка любов до Батьківщини, що за її славу і волю проливали кров її найкращі сини і доньки впродовж цілої історії, ненависть до окупантів, почуття духової вищоти над північними варварами — сповнюють серця українських патріотів.

Київ — символ добра, правди і волі

Наш святий Київ — це носій християнської правди, уособлення і символ добрих сил світу, оборонець прав людини і нації, пробойник героїчного гуманізму, віри в Бога, захисник справедливости, творчих традицій і морального росту людини. Ізмін етичними, культурними, релігійними і суспільними вартостями Київ протиставиться варварській Москві, центрові тиранії, рабства, зла і безбожництва.

Україна, що високо несе закривавлений прапор свободи, що кладе незліченні жертви, тисячолітня Україна є постійно предметом атаки Росії та всіх темних сил світу. Але ніщо не в силі зламати її волі жити самостійним, державним життям, ніщо не згасить бажання українського народу знести з нашої землі тих, що знущаються над ним, топчуть та ганьблять його святощі, ницьать історичні пам'ятки, збезчещують все нам найдорожче й найсвятіше.

Даремне глумиться, розорює та ганьбить могили українських Героїв російській шовініст. Вогонь образи, що палить душі українських патріотів за святотатства москалів, ще більше зміцнює нашу боротьбу.

Українська княжа держава була рівноправним партнером найбільших держав тогочасного світу. Київ — культурний центр України був широко відомий у світі. Козацька держава, наше запорізьке лицарство збудували подив і пошану в тодініх великороджавах. Державний устрій України, устрій народоправства та глибокої поваги до людини, на сторіччя випередив західну демократію. Духовий ріст українського народу, навіть після знищення Москвою нашої держави, був таїй буйний, що московські завойовники неспроможні були здушити його навіть заборонами друкувати українські книжки (декрет Валусова). Мов сарана, насунули на нашу землю московські чиновники і колоністи,

щоб надати Україні характер південної російської провінції.

Нескорена Україна

Усе це було даремне! Голос Шевченка: „Вставайте, кайдани порвіте і вражою, злою кров'ю волю окропіте!“ — почула вся Україна. Перша світова війна дала нагоду українському народові збройно виступити за свою владу, за свою державу; 22-го січня 1918 року він проголосив відновлення своєї самостійності і державності, а рік пізніше — соборність усіх своїх земель і злуку в єдину Українську Народну Республіку. Для України це був початок вільного життя, але для Москви це означало кінець її імперії. Тому московські банди Леніна-Муравйова посунули на Україну, тому російські шовіністи придумали для обдурення українського народу УССР і настановили в Харкові своїх губернаторів, називаючи їх „урядом“ нашої нескореної Батьківщини. Так звана УССР — це ніяка українська держава, це колонія Росії.

Довгі роки боротьби проти Москви і на інших фронтах доказали, що український народ в обороні своєї держави не вагається скласти найбільші жертви крові своїх найкращих синів.

Збройно переможений, частинно обдурений підступними гаслами інтернаціоналізму, за якими крився загарбницький дух москалів, український народ не упокорився і в страшних роках большевицької окупації. Повстанська боротьба, тасмні організації патріотів: Центральний Український Повстанський Комітет (ЦУПКОМ), Братство Української Державності (БУД), Спілка Визволення України (СВУ), Спілка Української Молоді (СУМ), Український Національний Центр (УНЦ), Українська Військова Організація (УВО), масовий спротив насильній колективізації, — це були виявлені дальших змагань нашого народу. Тюрми ЧК, ГПУ, НКВД, МВД і КГБ, концтабори смерті, дики пустелі Азії заповнилися українськими в'язнями, сотнями тисяч українських патріотів.

Проте, цей неймовірний терор не зламав духа українського народу. Глум і наруга російських окупантів над Україною будили до дії і боротьби всіх українських патріотів. На Українських Землях зродилася між двома світовими війнами нова велика революційна сила: Організація Українських Націоналістів, що зростала і кріпала спершу під кермою сл. пам. полк. Євгена Коновальця, пізніше сл. пам. Степана Бандери. Ціль її — Самостійна Соборна Українська Держава. Шлях — національна революція. Її члени кидалися у вир боротьби, і ні шибениці, ні тюрми, ні переслідування не сповільнили її росту. Творця її, полк. Євгена Коновальця, Москва вбila в підступному атентаті 1938 року в Роттердамі так, як 12 років перед тим убila в Парижі Головного Отамана Симона Петлюру, Голову Української Держави.

Проголошення в 1939 році самостійності Срібної Землі — Карпатської України, — геройська оборона її на-

шим воящтом — Карпатською Січчю, пригадали цілою світові, що український народ прагне волі і добивається своєї держави за всяких умов.

Зудар двох імперіалізмів — німецького і російського — в другій світовій війні використав український народ, проголосивши за почином ОУН 30 червня 1941 року у Львові відновлення Української Держави. Німецько-гітлерівські окупанти виарештували і кинули у тюрми та концтабори голову і членів Українського Державного Правління, Провідника ОУН і тисячі українських націоналістів. Проте не вдалося німцям загасити палкого бажання українського народу жити самостійно. Незабаром розгоряються бої проти німецьких і проти російських окупантів. Ці бої ведуть групи підпільників ОУН, а від жовтня 1942 року Українська Повстанська Армія (УПА), вкрита славою збройна сила Воюючої України, на чолі якої став ще за життя легендарний ген. Тарас Чупринка-Шухевич. Українська Повстанська Армія виявила такий героїзм і таку моральну незламність, що вже після закінчення другої світової війни в травні 1947 р. Советський Союз, комуністичні Польща і ЧССР підписали договір, щоб спільними силами знищити українських повстанців.

Терор ворога

На Українських Землях панують далі московські імперіалісти, шаліє індивідуальний і масовий терор супроти українського населення. Русифікація, грабіжницька експлуатація цієї найбагатшої колонії Росії щораз більше посилюються. Масові вивози української молоді на розбудову індустрії в Сибір мають на меті послабити біологічний і революційний потенціял українського народу. Знаючи, що глибока християнська віра дає українцям велику моральну силу протиставитися наступові Москви, російські большевики знищили, — після ліквідації Української Автокефальної Православної Церкви, — Українську Католицьку Церкву, заставши і позбавивши тисячі вірних, священиків, загнавши обидві наші Церкви в катакомби.

Московські варвари руйнують могили наших героїв, палять наші історичні архіви, глузують з української мови, насильно вводять російську. Преса в Україні — це інструмент окупанта, що служить для славословія окупантів, підбатожування закованих, обманювання народу. Письменників і поетів, які відважувалися виступити з словом правди, переслідують, в'язнять, замикають у божевільнях.

На українську еміграцію Москва веде безперервний наступ, намагаючись розклади її зсередини. 1959 року газовою пістолею московський агент відібрав життя Провідників революційної ОУН Степанові Бандері. Це, як і попередні скрітовбивства керівників визвольної боротьби України, мало на меті розбити ряди українських націоналістів-революціонерів.

Боротьба триває

Але сподівання Москви не здійснилися. Патріотична еміграція далі працює для допомоги своїй Батьківщині, а український народ в Україні посилює змагання.

Зник уже страх у душах українців, що його сіяли окупанти, вже не лякають їх ні тюми, ні табори смерти Воркути, Яласу, Норільська, Кінгірі. Вони мужньо заявляють у вічі катам: Україна хоче самостійності! Московський колоніалізм, це такий самий злочинний пірежиток, як усі інші колоніалізми!

У поході до державної незалежності не зупинити російським шовіністам української нації. До ідейного бою з Москвою стало молоде покоління. Його устами кличе український народ: „Геть із варварами, „іберменшами“, русифікаторами! Геть з російськими окупантами!

Найкращих українських професіоналів і мистців забирає Москва з України і примушує їх працювати для російської імперії. А на нашу землю шле російських шовіністів-колонізаторів, що творять окупаційний апарат і панівну верству. Ця злочинна акція довела до того, що в Україні живе тепер уже 8 мільйонів москалів. Ворог глузує з домагань українців, що покликані на „права“, нібито забезпеченні конституцією УССР. Советські слідчі судді заявляють українським політичним в'язням, що ці „права“ тільки для закордону.

Український Народе!

Організація Українських Націоналістів, не зважаючи на всі жертви, уже близько 40 років веде визвольну боротьбу, несе прапор української національної революції.

Українські націоналісти-революціонери, що їх так биться Москва, діють по всій Україні. У тюрмах і на засланнях вони свою невгнutoю поставою підтримують на дусі в'язнів, у концтаборах смерти, розкинених по всій імперії, вони є орієнтиром політичних змагань для сотень тисяч невільників. Усіми способами вони борються за волю й владу українського народу, за добро української людини. Вони борються під гаслом, яке перемагає в усьому світі: „Свобода народам, свобода людині!“

Боротьба України проти імперіалістичної Росії — це боротьба двох противінних світів, двох культур, двох світоглядів, двох духовостей.

Київ і свята Софія — символи християнського розуміння життя, символи культури і свободи.

Москва і Кремль — символ гніту, рабства, варварства й безбожництва.

„Київ проти Москви!“ — це гасло, під яким ведеться ідейний бій, що в ньому українському народові призначено перемогти сили зла.

Українські націоналісти-революціонери піднесли ідею спільногого фронту поневолених народів у часі геройських боїв УПА — проти німецького й російського імперіалізмів, за самостійні національні держави поневолених ними народів. Ідея спільногого фронту присвічує Антибільшевицькому Бльокові Народів (АБН), який творить в усьому світі противомосковський і противокомуністичний фронт!

Розвал російської імперії — гарантія справедливого миру

Завдяки діяльності української еміграції, що відгукується на кожний прояв боротьби в Україні і — передусім — завдяки боротьбі на Рідних Землях, наша

Батьківщина має у світі багато друзів, які знають, що ворогом число 1 усього людства є московський імперіалізм. Вони знають, що розвал російської тюрми народів принесе світові тривалий мир і безпеку.

Грізний час, у якому живемо, вимагає найбільших жертв. Тому ОУН закликає всі вільні народи світу до активної боротьби з російськими імперіалістами і шовіністами всіх кольорів.

На зміну КПСС уже готуються втримувати російську тюрму народів всілякі еміграційні російські організації. Як КПСС на терені цілої імперії втримує і скріплює большевицький режим, так — філія цієї ворожої Україні організації КПУ намагається тримати в послужі український народ. КПУ — це не українська, а російська, яничарська організація. Її чолові ватажки — перевертні, позбавлені українського сумління, не мають ні бажання, ні відваги заступитися бодай за ті права України, що їх начебто забезпечує т.зв. конституція УССР. ОУН поборює безкомпромісово КПСС та КПУ і закликає тих українців, які з різних причин опинилися в рядах цієї ворожої організації, зривати її пляни, перешкоджати її діям та використовувати своє членство для диверсійної боротьби проти російського імперіалізму, шовінізму й агресії.

Молодь — в авангарді боротьби

Революційна ОУН звертається з закликом до всієї української молоді: ставайте до боротьби за честь і славу нашого народу! Давайте гідну відсіч усім тим, що знеславлюють наші національні святощі, придушують українську культуру, обмежують доступ нашому юнацтву до високих шкіл, засилюють його поза межі Батьківщини! Бороніть права українського народу на повноцінне життя, зміцнюйте фронт революційної боротьби за волю і державність України! Поборюйте російський дух і російську мову в школах! Змагайте за рідну мову і український зміст!

ОУН поборює комсомол як ворожу організацію, ціль якої виховувати українську молодь у дусі відданості московській імперії, зробити з тієї молоді ворогів самостійності України. ОУН — свідома того, що в рядах комсомолу знаходиться чимало наших хлопців і дівчат, які не поділяють його ідей. Усіх іх ОУН закликає підривати і поборювати цю організацію, як інструмент поневолення України.

Українська інтелігенція! Ти не зламалася під найжорстокішим терором ГПУ-НКВД-КГБ, ти гідно борониш честь українського імені. Пам'ятай, що на тебе дивляться мільйони земляків, у грудях яких палає любов до України. На тебе покладають надії українські селяни, робітники. Борони на кожному кроці свій народ. Стався з погордою до вислужників Москви. Хай вони відчувають, що за їхню зрадницьку роботу вони мусітимуть скласти рахунок українській революції! Погорджуй тими, хто боїться вживати української мови і гне спину перед москалями. Борися за українську культуру, за наші духові скарби, відважно ставай у бій проти російської темряви! Українська інтелігенція, стань духовим проводом України!

Українські письменники, поети, літератори! Вас, що відважно кидаєте в народ „слово твердес, мов криця”, що своєю творчістю скріплюєте сердя нашого поневоленого народу — вам честь і подяка від України! Відмежовуйтеся від писак і віршоробів, що вислуговуються окупантами заради похвал ворога і кращого життя. Вічно живуть поети, що служать своєму народові і правді! Будьте новітніми бардами, яких історія України запише на своїх світлих сторінках. Безсмертні і мистці, що служать Богові і своїй нації!

Українські селяни! Московські зайди відібрали від вас вашу, ваших батьків та дідів землю і загнали вас у колгоспну неволю. Заплата за ваш кріпацький труд не стоїть у ніякому відношенні до вашої непосильної, важкої праці. Зривайте московські пляни експлуатації України! Вимагайте людських умов життя! Геть із колгоспами та іншими формами примусово-колективного господарства! За приватну власність українського селянина на його рідній землі! Щоб мати волю і землю, треба мати найперше свою рідну владу!

Українські робітники! Не давайте себе визискувати московським здирникам! Не давайте вивозити з нашої батьківщини скарби до Москви — відвічного ворога нашого народу. Не давайте наживатися окупантам коштом нашого нужденого життя, надлюдської праці, вашого здоров'я. Вас оббріхує московська пропаганда всілякими „досягненнями”, в тому п'ятиденним тижнем праці, промовчуючи, що у країнах Заходу робітник давно вже має п'ятиденний робітний тиждень, а під час безробіття отримує більшу допомогу, як ви заробляєте за вашу працю. Фабрики й заводи — українським робітникам! Щоб ви стали власниками своїх варстатів праці, мусите мати найперше свою рідну, українську національну владу!

Українські спеціалісти-фахівці! Саботуйте, де можете, заходи московських окупантів тримати Україну на рівні колонії! Протестуйте проти призначування вас на працю поза межами України, проти виміщування українського населення зайдами-москалями та депортованими людьми інших національностей! Боріться проти націовбивства! Боріться за українську владу, як передумову ліквідації національних і соціальних лих в Україні!

Українці-бійці, підстаршини і старшини советської армії, моряки, летуни! Пам'ятайте, що ви — сини українського народу, що ворог тримає вас у рядах своїх збройних сил, щоб ви боронили тюрму народів — російську імперію, в якій уярмлена і наша батьківщина. Ви — надія ваших батьків, ваших дітей, нашої Вітчизни. Готові зброю, щоб спрямувати її проти катів нашого народу, поневолювачів нашої сонячної України. Готові зброю проти тих, що грабують нашу землю, насилують до неї колонізаторів. Готові зброю проти російських шовіністів, що учать дітей і юнацтво ненавидіти борців за правду України та прославляти Москву. Вивчайте військову справу, щоб у слушний час завдати смертельного удара ворогам нашої Вітчизни. Саботуйте і поборюйте на кожному кроці і всіми можливими засобами ворожу воєнну машину! З вибухом

революції переходьте на бік повстанців! Ваше місце — в УПА!

Б'язні тюрем і концтаборів, засланці в пустинях під російської Азії! Вам, незламним борцям за святі права української нації, безстрашним оборонцям України, висловлюють подяку українці на Батьківщині й на еміграції. На вас спрямовані очі народу, бо ви не злякалися терору ворога й гордо прийняли його переслідування з вірою, що ваші терпіння, — це жертва для визволення України з російського ярма. Іскра повстань у концтаборах може розпалити пожежу в усій імперії!

Українці на засланнях, розсіяні по всіх країнах в російській тюрмі народів! Про вас, синів і доньок, що вигнані з рідних земель — Україна не забуде! У боротьбі за свободу і державність, за те, щоб на рідну землю могли повернутися всі її діти, український народ спрямовує очі й на вас! Будьте носіями величних ідей України! У чужому оточенні, яке часто теж терпить переслідування російських шовіністів, — поширяйте клічі самостійності й державної незалежності всіх поневолених народів! Пригадуйте, що самостійна Україна і самостійні держави інших поневолених Росією народів, — означають кінець російського імперіалізму, кінець тюрем народів, кінець вашому скитанню і неволі! Постання незалежних держав, — це година повороту на рідну землю! Допомагайте тим, хто боротьба за розвал російської імперії — Советського Союзу! На кожному кроці поборюйте російську владу!

Українські матері-героїні! Вам, як тим п'ятьом сотням українок, що згинули під російськими танками у таборі смерті в Кінгірі, глибокий поклін від українського народу за те, що, не зважаючи на жорстокі переслідування, виховуєте своїх дітей на українських патріотів. Подяка вам за те, що защеплюєте їм любов до нашої Вітчизни і ненависть до ворогів! Виховуйте молоде покоління відважних воїнів, що боротимуться за волю, честь і славу нашої землі, за ваше щастя й за щастя всього великого страдного українського народу! Навчайте їх, що передумовою здійснення свободи є влада українського народу на українській землі.

За героїчне українське християнство

Український народе! Одним із найбільших злочинів Москви супроти України було фізичне знищенння Іерархії українських Церков. Московські безбожники вимордували або кинули в тюмори і концтабори Владик Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) та Української Греко-Католицької Церкви, тисячі священиків і вірних убили або заслали в концтабори. Проте, не зуміла Москва знищити в українському народі віри в Бога, — українські Церкви діють в новітніх катакомбах у підпіллі. Цим підпільним Церквам Москва протиставила святотатську організацію з большевицьким „патріархом“ Алексеєм на чолі. Недонищені, недостріляні, в жахливих умовах переслідувань, українські священики, монахи й монахині далі служать своїй Церкві та українському народові. Їм, борцям за перемогу Божої правди в закований Україні, борцям за перемо-

гу духових вартостей в могутньому бою за Печерську й Почаївську Лаври, за св. Софію і св. Юр, проти воюючого безбожництва й назадництва, Україна складає доземний поклін. Українська Підпільна Церква — авангард героїчного християнства сучасної доби!

Плебісцит крові

Ми засуджуємо і відкидаємо всілякі „непередрішенські“ концепції, всілякі сугестії „плебісцитів“ за поміччу виборчих листків про те, чи українська нація хоче жити своїм суверенним і незалежним, повністю відділеним від Росії, державним життям, — як образливі для нашого свободолюбивого народу і як черговий обман!

Всілякі мрії поневолювачів України, що їм удастся ще раз впрягти український народ у якусь нову „федерацію“, нове ярмо з Росією, — марні. Українська нація їх з погордою відкидає. Українська Національна Революція — шлях визволення та її мета — Українська Держава, — це те, до чого прагне Україна. Розвал російської імперії всяких режимів на суверенні, ні від кого незалежні держави всіх поневолених націй, — єдина розв'язка.

Безстрашна й жертвенна боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу, в якій український народ склав гекатомби жертв, закінчиться нашою перемогою! Під прапорами революційного націоналізму Україна невпинно маршує до тріумфу своєї правди, до своєї волі і держави, до своєї влади на своїй землі.

Уже близький той час, коли московські варвари платитимуть за всі наруги й злочини, доконані над українським народом. Близький той час, коли над Києвом, святою столицею і вічним містом України, замають синьо-жовті прапори і засяють золотий Тризуб і Хрест.

Українські патріоти! Усі на фронт боротьби за приспінення приходу того великого Дня української нації, Дня, якого чекають не тільки живі сучасники, але й герой-лицарі в незліченних могилах по всій Україні. Дня, що започаткує нове, вільне і щасливе життя для сучасного і наступних поколінь!

Немає ні волі, ні землі, ні власності робітника, ні вільної праці без української влади в Україні!

Скріплюйте фронт спільної боротьби уярмлених Москвою народів — **Антибольшевицький Бльок Народів (АБН)**.

Перемога за Тобою, Український Народе!

Хай живе Українська Національна Революція!

Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

Хай живе Організація Українських Націоналістів — організатор безкомпромісової революційної боротьби за волю і владу українського народу.

Честь і слава незламному Українському Народові!
Вічна слава Героям!

**IV Великий Збір
Організації Українських Націоналістів**

(Далі буде)

СВЯТО ПОКРОВИ — СВЯТО УПА

Історичне козацьке свято Покрови Пречистої Богородиці це також свято Української Повстанської Армії. Цього року відзначаємо 26-ті роковини початку збройної боротьби УПА на Західній Україні, де ОУН свою широкорозгалужену сітку поставила до диспозиції УПА, служила її ідеологічною й матеріальною базою.

Збройна боротьба УПА була історичною конечністю, зумовленою всім розвитком подій на Україні. Конкретною її ціллю була оборона українського народу проти фізичного знищення і економічного грабунку збоку нацистських окупантів, совєтських партизанів і польських шовіністів. Згідно з цією ціллю почали творитися самооборонні відділи, що спочатку діяли нескоординовано й виступали від імені різних політичних організацій, але успіхи в творенні таких відділів поставили перед творцями УПА й ширші завдання — розбудувати власну українську збройну силу, щоб не стояти з порожніми руками, коли закінчиться двобій між двома імперіялістичними потугами.

В умовах повторної більшевицької окупації України УПА опинилася віч-на-віч з переможеною московською потугою осамітнена, без найменшої надії на будь-яку сторонню матеріальну чи моральну підтримку. І це лигalo важким психічним тягарем на старшин і бійців УПА. Але в безприкладному змаганні зі стократно переважаючими силами ворога витримали вони до 1952 року, винесавши золоту сторінку в новітню історію України.

Боротьба з глибокого підпілля в післявоєнних роках, з підземних бункерів була можлива тільки тому, що вела її вже загартована українська молодь, яка кинула безприкладний виклик сталінським органам безпеки. В роках 1953-1956 ця боротьба перекинулась у совєт-

ські концентраційні табори і захитала віру поневолених народів у непереможність більшевицької терористичної системи, виявила можливість революційної боротьби в тоталітарному ССР. І тоді кремлівські володарі рішили піти на поступки. В 1956 році на ХХ з'їзді КПСС почалася „десталінізація”. Цей повний суперечностей, глибокий революційний процес започаткувала УПА в лісах України й продовжувала в системі совєтських концтаборів.

Козацьке Свято Покрови перекликається з сумними роковинами смерті з руки московського вбивника сл. п. Степана Бандери, провідника Організації Українських Націоналістів, що в головній мірі причинилася до виникнення й поширення збройної боротьби УПА. Прізвище цього відданого українській визвольній справі Провідника стало символом цієї боротьби, і тому своїх ворогів називали бійців УПА — „бандерівцями”. Назва ця вже перейшла в історію, як назви „мазепинці” та „петлюрівці” — і всі вони означають безкомпромісовых борців за національне й соціальне визволення українського народу.

В атомовій добі особливого значення набирають партизанські методи боротьби, розроблені і вдосконалені партизапами в різних країнах світу, а передусім на Україні. І тому творець новітньої партизанської тактики ген.-хор. Тарас Чупринка, головний командир УПА, не вмер для України під Білогорщем, а живе і встане ще до бою в прийдешніх днях, коли духові діти його та його старшин і бійців стосуватимуть створену ним тактику боротьби не лише в лісах Карпат та Волині, але й геть на всіх просторах, де живуть українські люди.

C. Корніг

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Протягом вересня увага світу концентрувалася на подіях в Чехо-Словаччині і на передвиборчій кампанії в ЗСА, — на подіях, що матимуть значення не тільки для країн, в яких вони відбуваються, але й для цілого світу.

Закріплення окупації Чехо-Словаччини

Чехословацька політика завжди була московофільською і антинімецькою. Москва довіряла чехам і протягом двадцяти років виховувала їх в комуністичній ідеології. До влади в Празі був допущений свій комуніст, але сприятливий також для чехів, А. Дубчек, як у Польщі свого часу Гомулка. Але настав час на зміну. Кремлівські провідники почали опереткові перегово-

ри з чехословацькими лідерами. Далі проведено мансври, і на кордонах ЧССР згромаджено значні військові сили ССР і його сателітів. Без огляду на попередні переговори і домовлення, вночі проти 21 серпня переведено близькавичну окупацію головних міст, летовищ і стратегічних пунктів ЧССР. Чехословацьких лідерів Дубчека, Свободу і Черніка „запрошено” до Москви, де відіграно комедію офіційної з ними зустрічі. У „переговорах” в Москві продиктовано договір про припинення демократизації режиму Чехо-Словаччини і окупаційні війська, в складі яких для декорації є частини польські, мадярські і болгарські, залишились в ЧССР аж до „унормовання” відносин. Східнонімецькі вій-

Kohobeñia Peçiyöjirakachrojı maptili bigleyiaca
5-8 cepuna e Mañui, a Tlémorparñihoi maptili 26-
29 cepuna e Hikaro. Peçiyöjirakachra kohobeñia
tiponuña latañko, a atmocoefpi he fajimorashoro
ehtyaziñamy, nataþipotinamy i nappiñohi ehtyocñi.
Czageñepri byjñihni sabopyuñehna gyjin i zojpora-
hi ha nepeñifeppix metra i ha nepeñi kohobeñii he
mazjin bñijiny. Peçiyöjirakachra kohobeñia —
upedeniñehra Bñogpaho, ak Bñomo. Pñapra Hiko-
ha, a kahñigatlon ha Bñue-Hipeñiñehra — ryep-
hatoja crenity Mepiñehu, Chipo Eñiro.

Häufig Mockern ist der Erhaltungszustand der HCCP-CTAB-Konjugate abweichen kann. Eine mögliche Ursache für diese Abweichungen ist die unterschiedliche Anzahl an CTAB-Molekülen pro Lipiddoppelpartikel.

Help! Rhinopam

Ujorahinni i zazhaae, mo tara arpecia mook
gyan hegeshehnoo jira ujirlo city.

"О. С. енде Боджин Пимпарт 23 Бедекан инче
а геодинамик пекархинин геолити, мю, "кефеда руиниби",
Жија Белгемиа најојохархонји топлуби ие ознате
Ипараа зијогијарин зејонијароа гензориа тепнотопио ии-
дунук Аспекар, мозајијарин хапојији кободојији и ће мо-
же гјетији јакирша, ик 6233. Жија ханајији аа гјечи-
хи кпарији. Ек инкичар, мю мокре гтатника ине
такомы трактијарахији ојејен руиниби, азроп ижеји
гјатији хабојињи арпејији Мокрији гјупорији Ћеко-

Хангархин Н.М., Чжан Ж.Н. Упоминай
Бородомеев А.М., Трифонов В.А. Могучий
Леншин, Саржина Ершамин Ершамин
Кели Заянин, Мокрая Ершамин Ершамин
Пы Банчирбэ СГА Ботхан и Миргено-Хийн Азий
Бзамий Заянин Говхорын Банчирбэ Могучий
Хангархин Н.М., Чжан Ж.Н. Упоминай

III. *hantikom* *lpo:ma:tak'koj* *aymn* *amepnka:t-*
cprnn *Ypa:t* *tae* *sp03ynti:*, *mo* *cnparsa* *Hexo-Cjo-*
ba:nhnn *e* *bnytphnho* *cnparsa:ro* *jepek'a:ra* *kom-*
hctnhyolo *btphony*. *T*e *came* *notreppnir* *up3enqnhet*
me *Toutin* *ha* *uppecorin* *konfepenni* *g* *Repechka* *a*
Thapanki, *Mo:jaohn*, *mo* *fpahutia* *a* *Gjut* *he* *gyta*
pentpe3ehthoraha.

Moskva mae garato sacoobi ihetpehenni y hy-
tphilini riuhochinni "Gparhix" pecny6jir — ot xoy
gen kepess oprahn RIB, i biraache he notgegyarata
bungtarin jo hexo-Gjorabuynin 600.000 rincikra.
Mockeri, maygry, neterpeka tyt ipo tumpi i brak-
mariuthi togizanyhi illi, a neppiy neppiy ipo zgo-
gylta unuunapay uut mokjaninoi arpechi ha Baxiit.
ho Himeahuy i uchtpajhuy Epoloy. Cetijintu
ipo ne, mik ihunn, mockorobeka hota 3 7-10 jurn-
ha, nepecciaras jo Bohyy 3 octopoloro, mo CCCP
ba 360qiono importuutin riupogokkehuo r Himeahu-

Այս հոգական բիլիպած օնթերեկ Բայ Բե-
հեռ Օ՛, և Տաքայի յպային շրջան սովուր - ի
հա լին Տաքինակա օֆինինա քաւինա օրդինալի
Ալիցիա 6-րդիներն սփերօպի և Մօքրօօ, և
Կօրթա Լլպար շքանիյինա, Խօջոննմունք Բի-
մօնտինգ Բի Ամերկանաշին Պէյքմի, Հայատն Խօ-
միաթի Պօրո կոմիտնին նադի, Եղիսյան
Բել ինչ, Բերհարուն Նադինի հոդոցո հայ լուր-
կօօ, Բայլոն լ Եշերիձիօ.

зидент Труман, вдова Д. Кеннеді, президент Л. Джансон.

Під час конвенції, як ілюстрація сучасних відносин в країні, зібралися на вулицях тисячі гілпісів, які бешкетами старалися перешкодити ходові конвенції. Врятував її відважний і рішучий посадник Чікаго — Річард Дейлі, який завчасу згromадив поліцію і національну гвардію. Поліція не жалувала буків і заворушення успішно зліквідувала.

На демократичній конвенції вибрано кандидатом на президента — теперішнього віце-президента Г. Гомфрі, а кандидатом на віце-президента — сенатора Едмунда Москі.

Незалежно від тих партійних кандидатів виставив свою кандидатуру на президента кол. губернатор Алабами Джордж Воллес від нової, ще не оформленої Незалежної партії.

Деякі коментатори вважають, що Воллеса, як кандидата на президента, винесла на своєм гребені хвиля „блого беклешу” — в реакції на муринські заворушення. Фанатично настроєний Воллес обіцяє, ставши президентом, припинити допомогу чужим державам, скасувати програму допомоги бідним, оподаткувати мільярдові фонди, пожертви з яких списуються з податків. В'єтнамську війну обіцяє він припинити шляхом мирових переговорів без ужиття атомової бомби, а якщо цей спосіб не вдається — всіма воєнними засобами ЗСА. Внутрішні заколоти заповідає приборкувати найрішучішими заходами.

Так під грізними знаками — війни у В'єтнамі, убивства сен. Р. Кеннеді, московської агресії в Європі і вуличних заворушень — відбувається передвиборча кампанія, вислід якої напевно матиме історичне значення для ЗСА і для поневолених народів.

Передбачити вислід виборів надзвичайно трудно. Тут входить у гру людський дух, відрухи якого не завжди можуть бути контролювані логікою. Входять в гру чинники, які називають імпондерабілями.

Незалежно від цього, дозволимо собі висловити деякі припущення. Аналізуємо не ті затверджені її офіційно зголошенні програми двох головних партій, а ті програми, що їх пропагують на передвиборчих вічах кандидати.

Г. Гомфрі висуває більш привабливі пропа-

гандивні гасла. Він твердить, що йому вдається сяягнути скорий мир у В'єтнамі. Обіцяє добробут для робітників, підвищку на 50% пенсій, зрівняння в правах муринів, не згадуючи при тому про інфляцію, бюджетовий дефіцит і підвищку податків. Нічого конкретного не говорить про закордонну політику, критикує Ніксона. Програма демократів у загальному зводиться до продовження пошуку миру у В'єтнамі, далішої коекзистенції з Москвою і вимагає, щоб поліція ділікатно трактувала вуличних демонстрантів та анархістів.

Річард Ніксон у своїх тріумфальних, темпераментних виступах кладе натиск на пошанування законів, дотримання правопорядку і піднесення авторитету державних установ. Твердо наголошує необхідність почесного і спрavedливого миру у В'єтнамі, згадуючи про можливість збільшення війська через покликання добровільців. Республіканці пропонують — перемогу у В'єтнамі, зміни в закордонній політиці і внутрішні реформи.

Варто пригадати, що Р. Ніксон, після призначення на кандидата в президенти, в інтерв'ю з кореспондентами на Флориді сказав між іншим, що в світі потрібні революційні зміни, які вже назріли, але їх комунізм потребує змін. Націоналізм, заявив він, є фактором не тільки для західного світу — він поширюється також в комуністичному світі, в Східній Європі і в самій Росії.

Крім виборчих платформ, треба брати під увагу й інші чинники, що впливатимуть на вислід виборів. Сюди треба зарахувати страх громадської опінії перед ніким нестримуваним розвитком московської агресії. Цей страх може пересунути виборчі голоси в користь республіканців, як то сталося в останніх виборах у Франції.

В процесі передвиборчої кампанії американська преса багато пише про кінець ери демократів у ЗСА.

Не сприяють демократичним кандидатам і такі факти, як виступ на Асамблії ОН генерального секретаря У Танта, який говорив, що замирення у В'єтнамі було б можливе, якби припинено бомбардування Північного В'єтнаму. В зв'язку з тим виступом залишив становище американського амбасадора при ОН Джордж Бол.

Д-р Михайло Кушнір

ЄДНІСТЬ І РІЗНОРОДНІСТЬ ДУХОВОГО ЖИТТЯ ЗІ СТАНОВИЩА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

Життя сучасної людини проходить у світі культури, який щораз більше ускладнюється і в якому — вже від часів Ренесансу — триває процес усамостійнення окремих ділянок. Політика, господарство, наука, мистецтво, моральність — кожна ділянка відділюється і встановлює на своєму терені свою власну суверенність. Вона полягає в окреслюванні цілей і вартостей незалежно, а навіть і без зв'язку з цілями та вартостями інших ділянок. Боротьба за таку незалежність виповнює кілька століть історії Європи і розгортається для різних ділянок з різним успіхом і скорістю. Найраніше перемогли наука, політика і господарство, дещо пізніше моральність і мистецтво. Наука для науки, мис-

тецтво для мистецтва, політика, що не числиться з моральністю, мовляв, „бізнес із бізнес”, світська мораль — найголосніші кличі, які в поточній мові висловлювали процес диференціації і доконаного усамостійнення.

Цей фактичний процес не тільки віддзеркалився в наукових дослідах, але й отримав їх найвищу санкцію. Від епохи Просвічення європейська наука змагає щораз сильніше до устійнення границь окремих ділянок, як теренів дослідження, до яких повинні бути застосовані окремі методи. Головне зусилля думки йшло в напрямі шукання різниць, наприклад, чим різничається наука від релігії й метафізики, мистецька діяльність — від практичної, політика — від моральності і т. п. В зв'язку з цим піддавали людину аналізі і викривали в ній різноманітні, одні від одних незалежні постави, наприклад, пізнавальну й моральну, естетичну й практичну, економічну і політичну. Від Канта, який перший почав розрізняти теоретичну, практичну й естетичну постави, виказуючи їх відмінність та окремість, а навіть суперечності, аж до типології людей, яку переводив Спранг'єр, — залишається це наставлення.

Не сприяла демократичним виборцям боротьба в Сенаті за затвердження, призначеного президентом Джансоном, як кандидата на голову Найвищого Суду, Ейбі Фортаса.

В останніх опитуваннях, проведених агенцією Луїса Гарпіса, за Р. Ніксона заявилося 39% опитуваних, за Г. Гомфрі — 31% і за Воллеса 21%.

Як повідомляє преса, на членів кабінету, якщо буде вибраний президентом Р. Ніксон, будуть покликані такі особи: В. Скрентон, кол. губернатор Пенсильвіанії — на державного секретаря, Н. Рокефеллер — на секретаря департаменту оборони, Джордж Ромні — на секретаря департаменту розвитку міст, М. Станс — на секретаря департаменту торгівлі, Р. Фінч — на генерального прокурора, Дж. Вольпе — транспорт, пані Р. Гіт — освіта і суспільна опіка, Т. Мортон — головний поштмайстер.

Наведені вище міркування, як і дотеперішній перебіг виборчої кампанії, вказують на те, що коли не зайдуть якісь особливі події і коли буде дотримана контроля виборів, то президентом ЗСА буде вибраний Річард Ніксон.

У світі відбуваються і дозрівають інші важливі події, зокрема на Близькому Сході. До цих подій повернемося в наступному коментарі.

Цей процес будив занепокоєння протягом усього XIX століття, але тільки в певних колах. У XX стол. ситуація увиразнилась. Проблема однородності виступила з усією силою. І то не лише у своїй об'єктивній постаті, як узгодження і сполука окремих ділянок, але й у суб'єктивній постаті, як внутрішнє згармонізування людини, роздертої службою різноманітним і суперечним вимогам окремих ділянок. Ця проблема однородності культури й духового життя здобула таку виразність не тільки тому, що процес розрізнювання набув уже занадто тривожних розмірів, але й тому, що почали виникати щораз виразніші спроби переведення нового сполучення. Ці спроби були вислідом процесу розрізнювання. Він полягав у виломлюванні окремих ділянок із підпорядкуванням спільним і надрядним вартостям, ведучи до

устійнення суверенності цих ділянок у відношенні до інших.

XIX стол. є століттям, в якому перемогу зразу здобули економічні чинники. Під їх гегемонією проходять події того періоду. Це очевидне в багатьох ділянках життя. Розбудова економічної ділянки стає головним завданням супільств і держав, керує їх зовнішньою та внутрішньою політикою, стає віссю змагань і супільної боротьби, узaleжнює, а часто й перехрещує, освітню і культурну діяльність. Здійснюється т. зв. комерціалізація культури, найочевидніша в ділянках, які вимагають значних фінансових вкладів.

Цим треба пояснювати, що XIX стол. було століттям постановня і розголосу доктрин, що зродились із духа переваги економіки і виявляли рішальну роль економічних чинників. Суди належать передусім: теорія Сміта про економічну людину, яка каже, що суть людства засновується на здібності витворювати й вимінювати; теорія Маркса про історичний матеріалізм, яка виявляє залежність всієї людської діяльності від знарядів і способів продукції. У зв'язку з гегемонією економічного чинника в житті з'являються доктрини, які в меншій або більшій мірі користуються методами економічного мислення. В етиці відповідного забарвлення набуває утилітаризм, що розуміє користь, як економічну вартість, в теорії пізнання, в емпіріокритицизмі і прагматизмі здобуває значення засада „економії мислення” й успішності, в психоаналізі „економічну точку зору” формулює Фройд. Він здобуває також перевагу і в моральних оцінках: економічна справість видається наївищою формою справности одиниці і знам'ям їх вартості. Подібно в збірному житті висказує це імперіалізм.

Проти супрематії економіки підносилися численні голоси, і кожна ділянка, боронячись проти тієї гегемонії, намагалася накинути власну. Ці прагнення мала у великий мірі наука. Особливо від часів позитивізму вона претендувала на виключне керування людьми. В дійсності вона не осягнула цього, але напрям задумів був очевидний. Подібно, як зробила це економіка, також і наука хотіла підпорядковувати собі всі інші ділянки. Вона хотіла заступити релігію, хотіла узасаднити моральність критичним і зо-

бов'язуючим способом, хотіла перебрати керму господарських процесів, повалити владу політиків і заступити її науковим керівництвом, хотіла зробити виховання зайвим і зорганізувати раціональну евгеніку тощо. Ці змагання виявляються в боротьбі за світську моральність, раціоналістичну або соціологічну, в змаганні до раціоналізації різного типу, в задумах технократів, що стосуються управління економікою і супільством.

Проти супрематії економіки і супрематії науки виступила — в останніх часах особливо гамірно — політика. І знову позначилося з усією виразністю безоглядне змагання до осягнення власної повної супрематії. Все мало бути підпорядковане політиці: не тільки господарство мало цілковито стати на послуги політики, але й мистецтво та наука. Подібно і моральність, виховання, право — взагалі все, що люди роблять і творять — повинно мати політичну вартість. Самостійна вартість не прислуговує нічому, її здобувається тільки не службі політиці. Звідсіля відповідне оцінювання людей і течій, минулого й традицій, плянів і праґнень.

Усі ці явища, а їх кількість можна помножити іншими, супільно менше важливими (наприклад, змагання, щоб естетичні вартості зробили начальними, т. зв. естетизм), виявляють внутрішню розбіжність новочасної культури і намагання уоднороднити її шляхом гегемонії одної з ділянок. Таке уоднороднення виказує завжди ті самі властивості, а саме, бажання безумовної гегемонії певної групи вартостей над іншими, гегемонії, яка перекреслює окремішність і своєрідність усіх інших і робить їх тільки функціями. Як звичайно, так і тут, проти-венством розпаду виявляється механічна однаковість.

Ті об'єднуючі тенденції знайшли свій вираз і визнання також — подібно, як розрізнювались тенденції — в філософських дослідах. Особливо філософія й наука другої половини XIX стол., які були під сильним впливом метод природничих наук, намагалися в дослідах культури виказати зasadnicу однородність усіх її форм і вартостей. Ті редукуючі намагання виявлялися у зводженні всіх вищих, отже внутрішньо сильно зрізничкованих ступінів культурного життя до нижчих, бо таким чином

зменшувалася розтяжність різниць. Звідси уподобання в аналізах примітивної релігії, примітивної моралі, примітивної науки і т. д. Вони виявлялися також: у виказуванні, що різниці, які нам видаються істотними, є тільки замаскованою подібністю, і що з уваги на це різнородність може бути зведена до однородності.

Такий моністично-редукційний сенс мали теорії, наприклад, еволюціонізму, який твердив, що всю культуру можна звести до чинника боротьби за існування або спонтанного різничкування матерії. Такий моністично-редукційний сенс мали і теорії соціологізму, який казав, що істота всіх культурних вартостей криється у суспільному змісті. Мали теж теорії психоаналізи, яка — особливо завдяки писанням Фройда — всю культуру зводить до форм задоволення агресивного і сексуального інстинктів.

Вони мали великий чар, бо їх об'єднуюче скоплення видавалося науковим і глибоким, але в дійсності вони доконували це діло об'єднання таким способом, що незалежність і спорідність різнородних культурних вартостей була цілковито перекреслена: виявлялася оманою. Не це було суттю мистецтва, чи суттю моральності, чи суттю релігії, чи суттю політики і т. д., що нею завжди видавалося бути, але щось інше, заховане й однакове. Цей редукуючий монізм охоче і безпосередньо ставав на послуги окреслених тенденцій життя, наприклад, в історичному матеріалізмі на послуги соціалізму, в расизмі на послуги тоталізму і т. д.

Отже, були два головні шляхи розвитку культури і мислення про неї в новочасній Європі: різничуючий шлях і об'єднуючий. Вони змагалися. Видавалися абсолютно різними і протиставними. Але тепер починаємо бачити їх внутрішній зв'язок: скоплювання культури як збору різнородних ділянок, незалежних і суверенних, позбавлених всякого з'єднувального і надрядного зв'язання, означає боротьбу всіх проти всіх і родить культ сильних переможців. Потреба зісполення (об'єднання) являється тоді моністичним підпорядкуванням. Тому різничкування і об'єднування, в формах, які їм надали життя і наука останніх часів, були взаємопривокуючими тенденціями: чим сильніше підкреслювали одну, тим сильніше давала про себе знати друга.

Український націоналізм намагається видобутися з того блудного кола. Жадний з цих шляхів не видається нам сьогодні слушним: не мають рації ні ті, що голосять і переводять різничкування ділянок так, щоб кожну трактувати, як незалежну, ані ті, що голосять і переводять об'єднання, зводячи всі до одної. Але кожний з цих шляхів виявляє певну правильну тенденцію, що культура повинна бути збором різних вартостей і що культура повинна бути об'єднана.

Шукаємо однородності, яка, поєднуючи всі ділянки в одну цілість, не нівечила б своєрідності жадної з них. Підставою такого уоднороднення не можуть стати вартості жадної з окремих ділянок, трактовані як джерельні або надрядні у відношенні до інших. Натомість всі ділянки людської діяльності мусять бути охоплені й міряні надрядними вартостями, які завдяки цій надрядності є спільні, хоч вони не є нівелюючі. Ми знаходимо їх у понятті морального покликання людини.

Шлях, що стелиться перед українським націоналізмом — це дуже важкий шлях. І розв'язка ще не ясна в подробицях. Але бачимо вже виразно ворогів: не визнаємо ані ізольованого, замкненого в собі, „каплицевого” мистецтва, ані езотеричної науки, ані незалежної економіки і т. д., — не визнаємо, однаке, також культури якимнебудь способом стotalізованої, отже ані єєнтизму, ані зводження всього до вимог політики і т. д.

Ми мусимо протиставитися і цій різничуючій мислевій лінії, яка веде від Канта до Спрангера, і тій безумовно об'єднуючій, яка веде від Сміта і Дарвіна до Дюркгейма і Фройда.

Ми мусимо, спираючись на грецьку й християнську середньовічну мисль, творити і вишколовати занедбані методи оцінюючого і гієрапхізуючого мислення, бо тільки таке мислення дозволить нам скоплювати культуру як різнопорядну й однородну водночас. Таке мислення дозволить нам бачити культуру як багате знайддя, завдяки якому людина внутрішньо дозріває, шляхом служби Богові і батьківщині, шляхом служби правді і добру, служби виконуваної в різних ділянках і засягах.

ПОШИРЮЙТЕ ВІСНИК!

Лев Шанковський

БОЛЬШЕВИКИ ПРО УПА

(3 серії: Ворожі свідчення про УПА)
(Продовження)

Розголос боротьби ОУН-УПА в широкому світі був дуже значний, куди більший, ніж розголос визвольної війни 1917-1920 рр. Велике враження чинив факт, що боротьба велася проти потуги, відносно якої існувало загальне погодження, що ніяка боротьба проти неї неможлива. Цей факт змусив американського дослідника ствердити, що УПА — „найсильніша антисоветська повстанська сила, яка будь-коли існувала”¹⁴⁰).

Про великий розголос боротьби ОУН-УПА в широкому світі свідчить факт, що світові знавці такої марки, як Едвард Кренкшов (лондонський „Обсервер”), Гансон В. Болдвін („Нью Йорк Таймс”), Анесел Е. Талберт („Нью Йорк Гералд Трібюн”), крім цілої низки менших, як, наприклад, бельгієць Ж. Г. Дюмон, писали про неї статті і давали їй свої оцінки¹⁴¹). З цього заинтересування західного світу до боротьби ОУН-УПА виникла книга Джана А. Армстронга „Український Націоналізм”¹⁴²), а також розвідки військових спеціалістів у військових журналах та спеціальніх виданнях¹⁴³).

140) Див. Джан А. Армстронг, Совет партізенс ін Ворлд Вор II. З передовою Філіпа Е. Мозлі. Медісон, 1964, Юніверсітет Вісконсін Пресс, ст. 16.

141) Кренкшов у лондонському „Обсервері” (29.1.1950), Болдвін у „Нью Йорк Таймс” (15.X.1949), Талберт у „Нью Йорк Гералд Трібюн” (13.XI.1949, 13. II. 1956), Ж. Г. Дюмон у брюссельському „Бре” (ч. 1, 1947).

142) Перше видання: 1955 р., друге спрощене видання 1963 р. Видавництво Колумбійського університету.

143) Якщо б хотісь забажав зібрати бібліографію всього того, що з'явилось про УПА чужими мовами, вийшла б чималого розміру книга. Звичайно, виконання такого завдання одній людині понад силу, тим більше, якщо вона працює на хліб щоденний. Занотовуємо останні позиції: Джеймс К. Ендерсон „Анови солдажерс ов ен Анови Армі. Де іксплойтс ов де Юкрейніен Піпл's Армі — е геріле форс дет фор нірли тен ірс гелд офф де арміс ов фор нешенс: Джермени, Рашиа, Поленд енд Чекословакія”, Армі, Вашингтон, Д. С., т. 18, ч. 5, травень 1968, стор. 62-67; Тібор Шамюелі, „Рікардженс ов Юкрейніен Нешнелізм”, Репортер, Нью Йорк, ч. 11, травень 30, 1968, стор. 15-18. „Армі” є професійним жур-

Поширення вісток про боротьбу ОУН-УПА у вільному світі поставило перед московсько-большевицьким агітпропом завдання поборювати ОУН-УПА у світовому маштабі. Лінія для такого зовнішнього поборювання мусіла брати під увагу інші елементи, як для поборювання внутрішнього, і мусіла рахуватися з існуванням української еміграції, яка зі свого боку старалася давати інформацію про боротьбу ОУН-УПА на рідних землях. В ділянці інформації чужими мовами українська еміграція багато не зробила; все ж таки деякі її англомовні видання цитуються тепер в бібліографічних показниках¹⁴⁴).

налом Асоціації американської Армії, що дбає про підвищення військових знань своїх членів, а „Репортер” — відомий журнал жидівських інтелектуалістів у Нью Йорку. Тут слід ще згадати, що названа в нотці ч. 3 стаття автора більших праць в еспанській мові про УПА, Енріка Мартінеза Кодо, яка була вміщена в органі американської Академії генерального штабу (Мілітері Ревю, листопад 1960), була передрукована в низці воєнних журналів: Войно Дело (Югославія, 4-5, 1961) Ревю Мілітер Женераль (Франція, ч. 5, 1963), Ревіста Мілітардель Перу (ч. 660, 1960). Про іншу літературу про УПА, див. Олег Р. Мартович, „УПА: Підсумки та висновки (До 25-річчя постання УПА)”, Альманах „Прovidіння” на рік 1967. Вид. „Америка”, Філадельфія, 1967, ст. 164-178.

144) Юкрейніен різістенс, Нью Йорк, 1949, ЮССА; Юкрейніен Инсерджент армі ін файт фор фрідом, Нью Йорк, 1954, Юнайтед Коммітті ов де Юкрейніен-Амерікан Організейшен ов Нью Йорк; Олег Р. Мартович, Юкрейніен ліберейшен мувмент ін модерн таймс, Едінбург, 1915, Шотландська Ліга Европейської Свободи; Олег Р. Мартович, Пор ля лібертад де Україна, Буенос Айрес, 1952, Інстітуто Інформатіво-Едіторіал Україніо; Олег Р. Мартович, Страгл ов Юкрейн фор фрідом, Едінбург, 1952, Шотландська Ліга Европейської Свободи; Рашиен опрешен ін Юкрейн. Ріпорте снд документс, Лондон, 1962, Юкрейніен Паблішерс лтд. З американських науковців українського роду найбільше місяця проблемі боротьби ОУН-УПА присвятив проф. Ярослав Вілінський. Див. Ярослав Вілінський, Секонд совст ріпаблик. Юкрейн афтер Ворлд Вор II. Нью Бронсвік, Нью Джерзі, 1964, Рутгерс Юніверсітет Пресс, ст. 111-140; 417-422.

Але чи в зовнішньому, чи у внутрішньому поборюванні ОУН-УПА московсько-большевицький агітатор мусів рахуватися з одним дуже важливим, але й неприємним для нього фактом. Боротьба ОУН-УПА здобувала симпатії не тільки широких підсічеських народніх мас, але й симпатії сусідніх народів. І так УПА зуміла не тільки зневалізувати вороже всьому українському польське населення¹⁴⁵⁾, але й перетворити наслідницю польської Армії Крайової в свого союзника у боротьбі проти комуністичної Москви та Варшави. 18 травня 1946 р. ГК УПА й Начальна Команда польської підпільної організації ВІН (Вольносць і Неподлеглосць — неуявні частини АК) підписали союзний договір, який установляв демаркаційну лінію, зв'язки та зв'язкові лінії в терені, засади спільніх бойових та пропагандивних акцій, обмін інформаціями. Коли брати до уваги факт, що ще два роки перед тим відбувалися власне на терені Холмщини завзяті бої між УПА й АК та іншими польськими підпільними організаціями, союзний договір ГК УПА з НК ВІН-у був дійсно величним досягненням. Перша спільна польсько-українська акція на м. Грубешів відбулася 28 травня 1946 року. І треба признати, що на суді керівників ВІН-у, що відбувається у Варшаві, Любліні та в Krakovі, як свідчать судові протоколи, керівники ВІН-у дуже гідно й послідовно обороняли свій договір з УПА, що був одним із головних пунктів їх обвинувачення прокуратурою червоного режиму в Польщі¹⁴⁶⁾.

Рейди УПА на Словаччині в 1945 та 1946 роках виявили, що населення Словаччини стоїть цілковито по боці УПА. Навіть нове чеське джерело про боротьбу чеського війська проти УПА знає, що УПА мала на Словаччині бага-

145) Див. Процес краковські. Непокульчицькі, Межва і інні пішед сондем Жечипосполітей. Варшава, 1948, Польські Інститут Видавничі. Див. теж „Сенсаційний суд у Варшаві. Комендант польської підпільної організації про УПА”, Українські Вісті, Новий Ульм, ч. 7, 1947.

146) Див. Франтішек Кауски, Ladislav Vandurak, Везнамені тройзубце. Прага, Наше войска, ст. 35, 39, 40. На стор. 35 автори подають витяг з політичної інструкції командування рейдуочного відділу, в якій нагадується бійцям, що країна стоїть перед виборами до парламенту. Пропагандистам доручається входити в кон-

то помічників з-поміж словацького населення. Другий рейд УПА, що відбувся в квітні 1946 року й пройшов 8 різних повітів, 11 більших осередків і 106 сіл, в яких переведено 16 великих мітингів, 40 гутірок і 69 розмов з представниками словацької інтелігенції, мав значний вплив на вислід виборів, що відбулися в Чехо-Словаччині 26 травня 1946 року, внедовзі після другого рейду.

У цих виборах сталінські агенти зі словацької компартії були погромлені, отримавши тільки 30.72% усіх голосів на Словаччині. Демократична партія отримала тоді 61.92% усіх голосів і, тим самим, антикомуністи мали на Словаччині більшість, тоді як у Чехії комуністи й соціал-демократи, що об'єдналися пізніше з комуністами, отримали 52.8% усіх голосів. Навіть чеська комуністична пропаганда приписувала некорисний вислід виборів на Словаччині „терористичній” діяльності „бандерівських банд”, які, мовляв, „страшили” словацьке населення, що „виріжуть” усіх, хто голосуватиме за комуністичний список.

Насправді супроти місцевих комуністів рейдуочі відділи УПА ставилися дуже здергливо, не виключаючи й комуністів серед „русинського” населення Східної Словаччини. Між іншими, місцеві „рускаки” намовляли улівців, щоб вони зліквідували голову Української Народної Ради Пряшівщини — Михайла Карамана та священика-московофіла Іллю Качура з Мірошева Вижнього на Свідниччині, який уже в 1946 році ширив на Пряшівщині московське православ’я. Рейдуочі відділи УПА утримались від таких дій. Пізніше чеський комуністичний режим зліквідував Карамана як „ворога народу”¹⁴⁷⁾.

Опис „ланцюгових” рейдів, що їх висилав командир УПА-Північ Дубовий у 1946 і 1947 роках старими партизанськими шляхами на Поліссі, Західній Білорусі до Литви на зв'язок з литовською армією, виходив би поза рамки цієї статті. Цими шляхами також литовські повстанці приходили на Україну. „Ланцюговими” ці

такти зі словацькими демократами та молодіжними радами і передавати їм для поширення пропагандивну літературу УПА.

147) Див. Історія Українського Війська, вид. І. Тиктора, Вінніпег, 1953, стор. 788.

рейди називалися тому, що дрібні рейдуючі відділи творили ланки широкого ланцюга, який посувався в точно зазначеному напрямі навпереміну своїми ланками, які, на своєму шляху, уявнялися або скривалися, залежно від потреби. До речі, цієї тактики українські повстанці навчилися від литовських повстанців, які вживали її в своїх рейдах по Прибалтиці та Білорусі.

В роках 1944-1950 в Литві існувала добре організована повстанська армія, що вела боротьбу в мундурах литовської армії під проводом своїх офіцерів. Боротьбою цієї армії керував Литовський Головний Визвольний Комітет, в якому були заступлені всі самостійницькі литовські політичні партії. Для її ліквідації в 1950 році треба було концентрації переважних союзників збройних сил, що діяли під проводом відомого советського спеціяліста від поборювання партизанських рухів, придущування повстань і депортаций населення марш. Івана А. Серова¹⁴⁸⁾. В 1947 році маршал Серов, як „полковник Малінов”, керував діями польського режимового корпусу внутрішньої безпеки (КБВ), отже теж депортациєю українського населення з-поза лінії Керзона до Західної Польщі (земе одзискане”) і Східної Пруссії.

Командирів українських повстанських рейдуючих відділів прийняв був у Литві о. монсеньйор Микола Крупавічюс, що був віце-президентом Литовського Головного Визвольного Комітету. Вийшовши закордон, о. Крупавічюс назвав у розмові з журналістами українських повстанців „найдоблеснішими з усіх борців проти комунізму”¹⁴⁹⁾.

Литовсько-українська співпраця розвинулася на всю широчину під час повстань і страйків по-

148) Маршал Іван Алексеєвич Серов народився 1905 року у Вологді. 1939-1941 р. був наркомом внутрішніх справ Української ССР і керував депортациями західноукраїнського населення. В 1943-1944 рр. керував депортациєю чеченців, балкарців, інгушів, кримських татар. В 1945-1947 був головою „Смершу” в Німеччині. В 1947-1948 керував боротьбою проти УПА в Польщі, в 1949-1951 рр. у Прибалтиці. Від 1954 до 1958 року був головою КГБ. Дарма, що був близьким співпрацівником маршала Верії, не потерпів у великій чистці беріївців і смершівців у 1953 році.

149) Див. Юкрейнен інсерджент армі ін файт фор фрідом. Нью Йорк, 1954, названа праця. Додаток: Висловлювання чужинців про УПА.

літичних в'язнів у советських тюрмах та концентраційних таборах в роках 1953-1956. Ціла низка чужинців, що були свідками цих подій, приписує українцям і литовцям головну і керівну ролю в організації страйків і повстань. Але ці свідки признають також, що ініціативу українських і литовських в'язнів підтримали в'язні інших національностей, не виключаючи німців, японців і навіть москвинів.

Таким чином активні протиболішевицькі сили з периферійних пляцдармів (Західна Україна, Литва) суміли протиболішевицьку боротьбу закінчувати на всеімперському пляцдармі від Воркути до Колими. В цю боротьбу включились в'язні різних національностей, які здобули значні поступки від режиму коштом великих жертв¹⁵⁰⁾. З цієї причини ніхто із тих людей, що знають факти з численних розповідей чужинецьких свідків, не може заперечити великого значення страйків і повстань у концентраційних таборах на дальший розвиток внутрішньої ситуації в СССР. Неможливо, наприклад, всього цього потрясення й зрушення, викликаного повстаннями в концентраційних таборах, в яких взяли участь сотні тисяч в'язнів, не поєднувати з рішенням московсько-большевицької верхівки проголосити „десталінізацію” і „реабілітацію” на ХХ З'їзді КПСС в лютому 1956 року, майже безпосередньо після того, як відбулися найбільші повстання¹⁵¹⁾. Варто також відзначити, що безпосередньо перед ХХ З'їздом КПСС советська влада вважала за по-

150) Про те, які поступки й реформи здобули в'язні від советської адміністрації своїми страйками й повстаннями, розповідалось в органі британських ліберальних інтелектуалістів колишні чужинецькі в'язні (британці, голландці, німці). Див. Альфред Бурмайстер, Герберт Пассін, Фріц ван Бриссен, „Де енд ов слейв лейбер?” Інкаунтер, Лондон, т. VI, ч. 4-31, квітень 1956, ст. 40-64. Див. також Парламент, т. XXIII-56, січень 6, 1956, ст. 346-356, ці ж автори і ще Карл Гайнріх, „Вір штрайктен ін Норільськ”, ібід. ст. 360 і даліші.

151) Див. Андрій Микулін, Концентраційні табори в Советському Союзі. Вібліотека Українського Підпільника, Серія друга, ч. 2. Видання ЗЧ ОУН. 1958, 227 ст. Також: Володимир Косик, „Консентрейшен кемпс ін де ЮОССР”, Рашиен опрещен ін Юкрейн. Ріпортс енд документс. Юкрейнен Паблішерс Лтд. Лондон, 1962, ст. 347-434. Див. теж нотка ч. 1.

трібне звернутися до УПА з черговим зверненням піддатися на милість компартії¹⁵²⁾.

Роля Ватикану в фантазіях органів безпеки

На цьому загальному тлі треба прослідити різні вихиляси агітпропу у видумуванні нових ліній для поборювання ОУН-УПА та всього українського визвольного руху. На злість цьому агітпропозі „українсько-німецькі” націоналісти якось пережили смерть свого „хазліна”, для якої самі приклали свою руку і, не зважаючи на „палаючий гнів українського народу” (читай: органів безпеки), продовжували свою боротьбу проти „народу”, яка ставала щораз відчутнішою в цілому СССР та в його сателітському царстві.

В таких умовах агітпроп думає вже про „серйознішого” опікуна для ОУН-УПА, але про грядучу зміну лінії агентурного пов’язування ОУН-УПА нічого ще не знають чехи, що в своєму пропагандивному творі проти УПА (1948), яка часто гостює на території Чехо-Словаччини, серйозно твердять, що діями УПА керує „таємний німецький генеральний штаб як своею шостою коленою у боротьбі проти Советського Союзу¹⁵³⁾.

У самому СССР вже знаходять нового „опікуна” у Ватикані, головно тому, що, впарі з боротьбою проти ОУН-УПА, Москва веде завзяту боротьбу проти української Католицької Церкви в Галичині та в Карпатській Україні, і переводить її повний розгром.

В оцінці українського дослідника цього розгрому¹⁵⁴⁾, акція відома під назвою „возз’єднання Греко-Католицької Церкви з Руською Православною Церквою” є спільною й скоординованою акцією советського уряду та Московського Патріярхату. Московський Патріярхат

152) Див. нотка ч. 87.

153) Див. Вацлав Славік, Права твар бандеровцув. Прага 1948, Страж Народні Безпечності, ст. 6. На основі цього „твору” випродуковано фільм, який показуваво в „народно-демократичних” країнах.

154) Див. о. д-р Іван Гріньох „Дестракшен ов де Юкрейнен Кетолик Черч ін де Совет Юніон”, Пролог, Нью Йорк, т. IV, ч. 1-2, весна-літо 1960, ст. 5-51. У Німеччині вийшла ця праця теж німецькою мовою окремим виданням. Це — найповніша аналіза розгрому Української Католицької Церкви в Західній Україні, для якої використано також советську літературу і „Діяння” псевдособору 1946 р.

не тільки взяв активну участь у цьому „возз’єднанні”, що на ділі було рівнозначним із повним розгромом іншої християнської церкви, але й провів для нього солідну підготову та подбав про „канонічне” оформлення цього ганебного діла¹⁵⁵⁾.

І тому Московський Патріярхат разом з безбожницьким советським урядом несе повну відповідальність за нього. Московський патріярх Алексей відповідає за переслідування і смерть владик, священиків, мирян, за знищення церков, за знущання над совістю віруючих християн, за позбавлення їх духовної опіки та потіхі. Немає значення, що в проведенні цього діла патріярхом керували „релігійні” мотиви, бажання навернути „еретиків”, а советським урядом — мотиви політичні, вина патріярха і советського уряду однакові: перед Богом і людством. І тому стає дивним, що цієї основної істини — вини патріярха за довершене народобивство не можуть чи не хочуть зрозуміти деякі християнські церковні кола в широкому світі. Хіба ж довершене патріярхом Алексеєм народобивство українських католиків не кличе до неба про помсту?

Очевидно, для советського уряду моральні аспекти „возз’єднання” не мали найменшого значення. Колишній семінарист Сталін, якого патріярх Алексей проголосив „Богом даним вождем русского народа”, пішов слідом своїх попередників — московських царів і цариць, що вже прославили були себе народобивством уніятів. Ліквідували унію на Правобережній Україні та на Волині цариця Катерина, на Білорусі — цар Микола I, на Холмщині — цар „освободитель” Александер I.

Некоронований цар московський Сталін пі-

155) У квітні 1945 р., отже в місяці, в якому органи НКВД (11.IV.1945) арештували всіх українських католицьких ієрархів на чолі з Митрополитом Йосифом Сліпим, а крім того десятки священиків і сотні мирян, журнал московської патріярхії вмістив був дві погромницькі статті проти Греко-Католицької Церкви, а саме митрополита Веньяміна статтю „Римо-кафтоліческа церковь” та єпископа Ніколая „Воюючий католицизм”. Вістря останньої статті було спрямоване проти Берестейської Унії та уніятів. Пізніше таких статей опубліковано було більше і, очевидно, вони мали на меті застрашити українське католицьке духовенство та мирян і таким чином прискорити їх апостазію.

У 120-РІЧЧЯ

Іван Левадний

1848 РІК НА УКРАЇНІ

1848-ий рік з перших своїх днів позначився могутніми революційними вибухами, що були висловом волі народів Західної Європи, іх прагнення політичних свобод і знесення залишків середньовіччя, які перешкоджали розвиткові нових форм суспільно-громадського, економічного та національно-культурного життя. Оборона прав людини, свобода слова, друку і політичних організацій були головними кличами в цих змаганнях. З особливою силою піднялися у боротьбі за свої права бездергавні народи — італійці, мадяри, слов'яни, віддані волею реакційного „Священного Союзу” на поталу трьом монархам найбільших країн континентальної Європи — Австрії, Прусії та Росії, управлінням збройною силою здушувати найменші прояви бажань поневолених народів на вільний розвиток власних національних культур.

Для українського народу на півладніх тоді Австрії наших західніх землях цей рік мав епохальне значення. Подібно до того, як вихід у світ славнозвісної „Русалки Дністрової” знаменував українське національне відродження, усвідомлення, що ми є окремою національною спільнотою зі своєю осібною мовою, давньою культурою та славним історичним минулім, так 1848 рік був початком нашого політичного пробудження, усвідомлення своїх прав на місце поруч інших слов'янських народів, на рівноряд-

шов слідом своїх коронованих попередників тому, що так, як і вси, відчував небезпеку збоку унії не для московського православ'я (такої небезпеки по суті не було й нема), але для московського колоніального царства. Окреміння Церква, на думку московських царів, сприяла почуттю окремінності українського народу від Москви. І тому під владою білих і червоних московських царів не може бути окремінної Української Автокефальної Православної Церкви, окремінної Української Католицької Церкви і взагалі не може бути ніякої окремінної української Церкви.

(Далі буде)

ність нашої мови, на вільний національно-культурний розвиток.

Під знаком боротьби українського народу за свої права пройшов 1848 рік. Щойно 18 квітня 1848 року долетіла до Львова вістка про нову конституцію Австрії, проголошену 15 квітня у Відні, з обіцянками усунути абсолютизм, скасувати цензуру, надати свободу слова, преси, зборів і товариств, як уже наступного дня, 19 квітня передові діячі тогочасної української громади — перемиський єпископ Григорій Яхимович, крилощани львівської капітули о. Михайло Куземський і о. Іван Лотоцький, професори теології Яків Черовський та Бенедикт Левицький зібрались у консисторії св. Юра і з власної ініціативи уклали петицію до цісаря. В цій петиції вони домагались запровадження української мови в школах та урядових установах у місцевостях, де переважас українське населення, зрівняння у правах, привілеях і титулах духовництва всіх трьох обрядів, допущення українців до всіх публічних урядів. Одночасно ухвалено створити політичну репрезентацію українців, яка боронила б права свого народу перед урядом і активно сприяла розвиткові національного життя.

Того самого дня петицію вручено намісникові Галичини, графові Стадіонові для передачі цісареві, а 2 травня скликано широкі збори українського громадянства, на яких створено політичну організацію українців — Головну Руську Раду. Головою її став єпископ Яхимович, його заступниками о. Куземський та адвокат Іван Борисикович.

Про своє створення Головна Руська Рада повідомила окремою відзою до народу, проголошути національну єдність українців з Галичини і з-над Дніпра та їх окремінність від поляків і москалів. Відозву вміщено 15 травня в першому числі заснованої старанням Головної Руської Ради першої української газети „Зоря Галицька”. За прикладом Львова по інших містах Галичини почали творитись філії Головної Руської Ради.

Найпершим своїм завданням Головна Руська Рада поставила боротись за національне

Chubay Nojiji Tanimura Posarimata 22 city
In 1849 poory rochintiyuina rojicja naspidmen-
ty, aree Bengji rojocyaahna he binuor ha ko-
puch ykpashib. A 3 upnayuehnu mazapckoro
horctahna, jija hojo yijo samipomeho pocincpke

*Mixanija Kysemekoro, Ibraha Bognikenehna i o.
Tlpolopja Blaumirehna Biijebiata a mngotonaati hi-
ceapa fepejnhazha i spyntira soay mejokipari s jo-
maraham tibopginti i semeir Cxijhavoj Laajunin-
hn, qactin Bonini i ta Henkribunin, Tibihinyo
Bykobin i ta Sarakpattar, haecirehnx ykpaihna-
mn, kogohnin kpan i taachinn commo i kpaino-
bnn yppajom. Illicap oqinab poldajaytin uno cnapa-
pa, qphajua-Hocnifa, Biijebiata lpynta qrehir To-
gy, aje heaaqapom spikaq nppectora. Hororo uica-
px, qphajua i occarabna ti cami bnmorin, ari 18-*

Impresarioe mectachna nojwiria y Tlubo-
bi l jnctomaha, a jazil mectachna Mxatapie, ujo
oshamerybasioch hananawan mectachna ha upn-
koyphohni micheococti Lajinuhi, amyancin Lajino-
hy Pycby Psay beknti cintuhin mpttixaoxobie:
ctreopoho upnkopuohni cejajchaki sarohn, thihi-
juue sfoopmorahe gatatzinoh lipchakn ctchipuhi.

28 *Koerthia* *Togorha* *Fycbra* *Pazia* *Bnigaria* *Me-*
wopiala, *y akroy* *ctrepplykbyazzocb*, *no* *Novij* *La-*
mihnni *e* *Ujia* *ykpashib*, *intahnm* *knittia*. *3a*
3l0j0ho *hamichnka* *Lajininh* *ctropehe* *a* *3axi-7*
hpoypashichpnix *micrax* *ykpashichky* *miniahcry*

Сътвърдни си „Събор на специополи“ напосゲха Бер-
линският и Техническият университет. Бакалавърът Иоганн Георг
Бернхард Готфрид фон Гауптварт е първият, който
получава докторска степен във Физика.

Справа идущие сцепка ранилих риккын кратаху.

Засідання зупиняються на певний період часу, якщо
відсутні всі члени комісії та члени
загальнодержавної організації, які
засідають в складі комісії.

Литературното наследство на Бенжикова е много интересно и ценено.

hajip hinni nñmormamn.

The perfect combination of Pykrete® Panels and
Pyrolytic Coatings creates a truly unique and
innovative system that offers significant
cost savings over traditional insulation
systems. By using extruded polystyrene
foam as the core material, the panels are
extremely light weight and easy to install.
The panels are also highly insulating, which
means they can be used in a wide range of
applications, from residential to commercial.
In addition, the panels are made from
recycled materials, making them a more
environmentally friendly choice than
traditional insulation systems.

hna i napeñado no nícapa peneñaháa.

и теги с именем. Имена способствуют работе браузера.

*Uctininen hantehjähnä cintorin mäenop-
asta tällä seuraavalla kuvalla.*

RJL mortal kombat no yhipecenter. Utopia no.

hix hctintylix ta bñkajjorojo a yçix ukoxax

—*Ykpaïchproo* moroo sic ypaïjoro b yci xlepkaab.

и мануалы для борьбы с вредителями и болезнями растений.

hpoj Lajininh saccejehoi npebaakho ykpaihua-
hpoj Thajininh Ewobanin a leobanin laek a ana-

— *Ykpaïchky i ipnejhahra jo Cxia-*

— то за него же Тарнавин не захвачен — напечатано

Степан Галамай

ОРГАНІЗОВАНІСТЬ — ПРЕВАЖЛИВА СПРАВА

Товариства, асоціації, установи, підприємства для осягнення своєї мети творяться за певним пляном. Однак, їх успіх залежить не тільки від пляну чи програми дій, але й від того, що зветься організованістю. Чим краща організованість, тим ефективніша їх дія, тим більший успіх. Тому питання про методи й форми організації завжди були й будуть предметом дбайливої уваги

військо, австрійський уряд відчув себе міцним і забув про всі свої обіцянки, які давав під тиском революційних подій, і скасував навіть конституцію, проголошенну вже від імені цісаря.

Хоч у висліді великих старань Головної Руської Ради і всього українського загалу в 1848 році не пощастило вибороти тих вимог, за які велася завзята боротьба, вона мала для України велике значення. Тоді вперше були ясно усвідомлені і чітко зформульовані політичні вимоги українців щодо об'єднання українських земель в коронний край з власною самоуправою і забезпеченням вільним національним розвитком та наданням українській мові рівнорядності з мовами інших народів Австрії. Знаменним є те, що в усій своїй діяльності Головна Руська Рада підкреслювала, що українці Галичини становлять невід'ємну частину великого українського народу, який заселює землі від Кубані до Карпат. Питання соборності поставлено виразно і в належній площині.

Як не старались поляки прилучити українців до боротьби за польські національні інтереси, це їм не вдалося.

1848 рік для Західної України був роком її політичного пробудження, і дальший національний рух ішов під гаслами, зформульованими під час діяння Головної Руської Ради.

На Наддніпрянській Україні європейські підї 1848 року не мали ніякого відгомону, бо там ційно рік перед тим знищено Кирило-Методіївське Братство, заарештовано і заслано Шевченка, Куліша, Костомарова, Білозерського, зазнало погрому ціле національно - культурне життя і на поневоленій землі „од молдаванина до фіна на всіх язиках” все мовчало.

проводу установ, організацій, підприємств і товариств.

Чи наша громада, яка залишилась на чужині для всеобщої допомоги Україні, досягла високий рівень організованості? Чи мають рацію, наприклад, поляки, які вважають, що українці зорганізовані краще, ніж вони? Ті самі поляки, які в самій лише Америці мають декількох конгресменів, сенаторів, амбасадора Гроповського і інших впливових осіб включно з кандидатом на віце-президента Маскі. Скажімо собі прямо: якщо всі ми разом досі не зуміли випустити в світ високої мистецької марки фільму про боротьбу України в другій світовій війні або якщо досі не зібрали першого мільйону на візвольну боротьбу, то мусимо признатись, що ми не досить зорганізовані, що нам треба куди кращої, пружливішої, міцнішої організованості.

Українські люди, які ще вдома і впродовж років у Західній Європі набули значного досвіду в організуванні кооперації, молодечих організацій, культурного та політичного життя, опинившись в Америці, могли бути з'їхатись, щоб зібрати в одно різноманітний організаційний досвід, щоб тим успішніше проводити працю в змінених умовах. Звичайно ініціатива для скликання такої наради залишалась за тими, хто, прибувши раніше, мав більше часу ознайомитися з новим тереном, з новими або тільки змодифікованими методами суспільно-політичної праці, щоб українська громада швидко і безпereбійно могла б досягти вищого ступня організованості. Але в минулому, тобто в 1950-му і наступних роках, цього не здійснено і через те багацько суспільного капіталу неекономічно розтрачено.

Іншими словами, якби своєчасно у відповідний спосіб ми зуміли скерувати інтелігентні си-

ПАНІ УЛЯНІ ЦЕЛЕВИЧ — ГОЛОВІ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ, ВИСЛОВЛЮЮТЬ ГЛИВОКЕ СПІВЧУТТЯ З ПРИВОДУ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ її ДОНЬКИ ЛАРИСИ

ГОЛОВНА УПРАВА ОЧСУ
РЕДАКЦІЯ „ВІСНИКА“

Може зупинити те, що відбувається на тілі людини?

Починаючи з 1960-х років, науковці з усіх країн світу почали вивчати, як впливають на організм харчові продукти, які містять білок. Вони доказали, що білок, що міститься в яловичині, може викликати алергічну реакцію у деякої частини населення. Це викликає відчуття дискомфорту, зниження підтримки та інші негативні ефекти. Найбільш часто це стосується харчів, які містять білок, такі як молоко, яйця, яловичина та інші.

Сучасні методи дослідження показують, що алергічна реакція виникає в результаті залучення імунних клітин до процесу обробки харчів. Ці клітини викидають хемічні сигнали, які сприяють розширенню судин та підвищенню секреції. Але якщо це відбувається надмірно, то може утворитися алергічна реакція.

Алергічна реакція виникає в результаті залучення імунних клітин до процесу обробки харчів. Ці клітини викидають хемічні сигнали, які сприяють розширенню судин та підвищенню секреції. Але якщо це відбувається надмірно, то може утворитися алергічна реакція.

Важливо зазначити, що алергічна реакція виникає в результаті залучення імунних клітин до процесу обробки харчів. Ці клітини викидають хемічні сигнали, які сприяють розширенню судин та підвищенню секреції. Але якщо це відбувається надмірно, то може утворитися алергічна реакція.

Важливо зазначити, що алергічна реакція виникає в результаті залучення імунних клітин до процесу обробки харчів. Ці клітини викидають хемічні сигнали, які сприяють розширенню судин та підвищенню секреції. Але якщо це відбувається надмірно, то може утворитися алергічна реакція.

Важливо зазначити, що алергічна реакція виникає в результаті залучення імунних клітин до процесу обробки харчів. Ці клітини викидають хемічні сигнали, які сприяють розширенню судин та підвищенню секреції. Але якщо це відбувається надмірно, то може утворитися алергічна реакція.

Анатоль В. Бедрій

ХРИСТИЯНСЬКІ ПОГЛЯДИ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Ставлення до релігії — один із ключових елементів світогляду, бо воно тісно в'яжеться з філософськими і суспільними поглядами, з мораллю, навіть з господарськими й політичними ідеями. Подвійно важливим є дослідити відношення до релігії Василя Симоненка, який народився в Україні під російсько-большевицьким режимом, суттєвим рушійним складником якого є воююче безбожництво, боротьба з окцидентальними, зокрема українськими, проявами християнської релігії.

можливості досвідчувати на собі всього того, що несе з собою державне життя, у нас розуміють обов'язок супроти статутів, інструкцій і т. п. занадто „люзно”, тобто ми завжди вважаємо, що наша принадлежність до тої чи тої організації, товариства спирається на добровільноті, і це ніби дає підставу кожному по-своєму інтерпретувати обов'язки. Така психічна постава супроти обов'язку і така „люзна” дисципліна спричиняють послаблення, а то й занепад громади.

У зasadі ми не хочемо нікого наслідувати, але варто пригадати, що, наприклад, у нашого ворога, тобто у большевиків, дисципліна та розуміння обов'язку стоять дуже високо, і цього досягли вони головно через вишкіл, дармащо борються за фальшиву ідеологію, за брехню, а ми змагаємося за правду і волю для нашого народу.

У нас питання дисципліни, глибокого розуміння обов'язку та вишкіл в тому напрямі мусить стояти вище не тільки з огляду на відповідальні завдання, що на нас чекають, але й з огляду на умовини і той стиль життя, в якому ми всі обертаємося.

З одного боку дуже на часі виявити більше піклування про кожного індивідуального члена, бо це — складник нашої збірної сили, а з другого — відповідно поставлені вишкіл з використанням різностороннього організаційного досвіду напевно допоможе підняти на вищий рівень і забезпечити основи під майбутнє нашої зорганізованості.

Отже, в оточенні безперервного терору, беззаконня та неволі, в умовинах безбожницької школи окупанта — дійти до безсумнівного висновку, що Василь Симоненко не став слухняним рабом, який засвоїв ворожий, антинауковий, антиприродний і антирелігійний світогляд, що він не став матеріалістом-марксистом — надзвичайно важливе ствердження, яке вказує не лише на банкрутство большевицької ідеології, але й на силу українського світогляду, зокрема живучість християнської релігії в Україні. В Симоненка знаходимо не лише прихильне наставлення до об'явленої християнської релігії, але й елементи типової української релігійності.

Ця українська релігійність пульсує в твердженні Симоненка: „Мені здається, що не можна плутати Мадонну, створену мистцями, і сухо релігійну Матір Божу. Лицеміри в рясах прекрасного Ісуса і його Матір перетворили в насильників людської плоті і духу”. („Окрайці думок”, Берег чекань, Нью Йорк, 1965, ст. 174). Це означає, що Симоненко засуджує російський цезаро-папізм, лжерелігію, формалізм в існуючій російській православній церкві, бо лише її він знає і про неї висловлюється.

Маючи на думці Ісуса Христа і Матір Божу, він далі пише: „... я не можу судити безвідносно до того, що роблять бузувіри, прикриваючись їх іменами. Ніякі високоблагородні і високогуманні настанови будь-якого вчення не можуть прислужитися поступові, коли вони стають еталоном... Зречення плотських радостей — протиприродне, а тому жорстоке і реакційне”. (там же).

Отже, Симоненко виступив також проти іншої крайності, типової у росіян — втечі від життя, від боротьби з неправдою і злом, втечі до аскетизму.

Багато творів Симоненка просякнуті релігійними мотивами; він порушує деякі найсуттєвіші проблеми релігії, зокрема об'явленої понадприродної релігії, і намагається їх розв'язати. Він вважає, що „ніяке вчення не може монополізувати духовне життя людства” (ст. 175). В цьому твердженні, як і в наведених вище, зна-

ходимо Симоненкове відношення до релігії. Він відрізняє релігію від науки і від спекулятивної ідеології. Наука — це пізнана правда, яка є дуже малою часткою загальної правди-буття. („Я виступаю в них проти нової релігії, проти лицемірів, які не без успіху намагаються перетворити марксизм у релігію, в Прокрустове ложе для науки, мистецтва і любові” — ст. 174). Те, що ми пізнали, не сміємо називати всією правдою, замикати шлях досягнення повної правди. Він вказує на банкрутство комуністичних намагань заступити релігію догматичною філософією і штучною мораллю. Релігія для Симоненка це активне відношення, при допомозі віри, любові, покори і інших властивостей, до непізнаної правди, до абсолюта, якого не заступить наука чи будь-яке вчення з огляду на обмеженість недосконалої людини і її неспроможність пізнати досконале буття. Людина має постійно змагати до пізнання правди при допомозі розуму, але рівночасно має постійно визнавати існування незнаної досконалості за посередництвом релігії, віри, побожного життя.

Релігійність Симоненка знаходимо в таких висловах: „Благородна брехня возвеличує правду... ми своїми кволими думками угноїмо ґрунт, на якому виросте гігант. Прийдешній Тарас або Франко. Жду його, як віруючий пришестя Христового... Музика — моя мука. Ніколи не доросту до того, щоб глибинно розуміти її” (ст. 172).

В цих словах криється велика релігійна містка: контраст між обмеженим людським знанням і досконалим буттям. Релігійність — це боротьба з обмеженістю, зарозумілістю, егоїзмом, деспотичністю. Це зусилля наблизитися до повного буття; це усвідомлення та визнання людської обмеженості у відношенні до абсолютноного; це свідомість людських спроможностей піднести понад природу внаслідок духових-інтелектуальних властивостей; це, врешті, признання існування досконалої істоти.

Симоненко признає існування досконалої істоти такими висловами: „Я готовий повірити в царство небесне, бо не хочу, щоб у землю йшли без сліду безіменні святі...” (ст. 68-9). Це визнання існування нематеріяльного буття, що мусить завершитися визнанням існування Бога-Творця, „царства небесного”. У вірші „По-

кара” наш мислитель одверто називає цю досконалу істоту — Богом (ст. 105). У вірші „Самотність” Симоненко звертається до Бога, щоб послав йому хоч ворога, коли не друга (ст. 155). В „Баладі про зайшлого чоловіка” він говорить про „Пан-Бога” (ст. 157). Отже, він не лише признає існування вищої від людини істоти, але й виразно називає її Богом.

В розумінні Бога, Симоненко — християнин, приклонник надприродної об’явленої релігії. Його релігійна апологетика — християнська. Він починає вивід, не припадково, від Адама і Єви („Покара”). В цьому вірші знову ж відчуваємо глибоку релігійність, наприклад, в думці: „Не всі на світі радощі священні — Є радощі, народжені з проклять” (ст. 105). Це — християнський шлях. Це біблійний дух, немов передсказання приходу Матері Божої. А далі: Бог Єви сказав: „Прирік тобі, щоб в муках сповивала, Живила кров’ю завтрашнє життя” (там же). Це ніби старозавітній період.

Від Єви Симоненко переходить до постаті „релігійної Матері Божої” і стверджує: „Ісуса і діву Марію я вважаю витворами унікальними” (ст. 174). Іmplікативно він признає непорочне зачаття Матері Божої і надприродність появи „діви” — Матері Божої та Ісуса, бо природними способами не можна пояснити, як діва породила сина і далі залишилася дівою. У вислові „Жду його (Тараса або Франка), як віруючий пришестя Христового” (ст. 172) — Симоненко прирівнює себе до віруючого зі старобіблійних часів, який очікує прихід Христа. Його віра є вірою в надприродне буття. Це потверджує „Балада про зайшлого чоловіка” (ст. 157-58), в якій він заперечує всі псевдорелігійні антихристиянські вчення, що ними люди хотіли б замінити Христа фальшивим, облудним спасителем.

Симоненко показує безсилість намагань підмінити християнську релігію штучною людською доктриною: „Побачили раптом: безплідний кастрат Месію зачатъ нахвалився”. Симоненко вказує саме на ленінізм-марксизм, як учення лжепророків: „Я виступаю в них проти нової релігії, проти лицемірів, які не без успіху намагаються перетворити марксизм у релігію... Якщо марксизм не вистойть перед шаленим наступом догматизму, він приречений стати релігією. Ніяке вчення не сміє monopolізувати духовне життя людства” (ст. 174-5).

У творі „Дід умер” Симоненко вказує на необхідність існування позагробового життя: „Я готов повірити в царство небесне, бо не хочу, щоб в землю ішли без сліду безіменні святі...” (ст. 68-89).

Симоненків світогляд зводиться до двох понять: Бог і Батьківщина. Україна-Батьківщина-Земля — для нього це „диво”, це „моя молитва”, це „священне знамено” („Задивляюсь у твоїй зініці”, ст. 146-7), це твір Божий, це „земля свята” („Дід умер”, ст. 68).

Симоненко надає великої ваги молитві. В „Гнівних сонетах” він картає грішників, що не моляться: „Він, може, нишком буде навіть злий, Та побоїться, грішник, помолитись І буде тихо та спокійно жити” (ст. 77). Симоненко молиться за Україну, за її країцу долю: „Україно, ти моя молитва. Ти моя розпушка вікова...” (ст. 147). Він картає людей, які не ведуть праведного християнського життя, і закликає молитися за них: „Кожний лакей робить, що йому заманеться. Як тут світитися вдячністю, як не молитися щовечора й щоранку за тих, що подарували нам таку вольготність” (ст. 179-180). Але молиться не за примітивізм, безбожництво, запроданство, а за усунення їх, за іншу — християнську людину.

Симоненко проповідує протирабське, протимарксистське життя — релігійне життя: „не хочу, щоб в землю ішли без сліда безіменні, святі, незрівнянно чудесні, горді діти землі... Його думи нехитрі додумаютъ внуки... Його пристрасть і гнів, його радощі й муки, що, вмираючи, він передав для живих” (ст. 68-89). Він закликає вести святе, героїчне, прикладне, шляхетне життя. „Маю я святе синівське право З матір'ю побутъ насамоті... Україно, Ти моя молитва, Ти моя розпушка вікова. Громотити над світом люта битва За твоє життя, твої права... Я проллюся крапелькою крові На твоє священне знамено!” (ст. 146-67).

Життя українця має бути присвячене для Бога й України! Це життя тяжке, жорстоке, хрестоносне: „...щоб в муках сповивала, Живила кров'ю завтрашнє життя”, бо „є радощі, народжені з проклять...” (ст. 105). Шлях благородного життя тяжкий, бо на Україні панує московська неправда. Бути правдолюбним і прямувати до правди — це героїчний шлях, од-

Володимир Гаврилюк

ДЕНЬ

Над містом білі, холодні хмар цепеліни
колишуться лініво в синяві осінній.
Листяна маса — бронзово ожухла
гусне у нерухомих рослинних кухлях.

Мов дзеркала студені,
води в басейні.

І холодом музейних еталяжів
віс фаянс осіннього пейзажу.

Ах, золота, золота, картина —
оранжова, ультрамаринна!

І ось по всьому, що було тут — тризна,
урна безвічна, поетично визнай.

1968.

НІЧ

В парку тасмін затинішня ноктюрну.
Над парком місяць мініатюрний.

(Ностальгійна реклама
люніатичної порцеляни).

І тиха ніч в сузір'ях,
і тиха ніч в домах.
І тільки десь там на задвір'ях
романтика — сюрчать рої комах.

Величне дійство битія
тобі, тобі вся музика моя.

1968.

~~~~~
наче „Благородна брехня возвеличує правду...
ми своїми кволими думками угноїмо ґрунт, на
якому виросте гігант!” (ст. 172).

Тип борця за правду, справедливість, поступ і свободу в Україні Симоненко виводить в „Гнівних сонетах”, як протиставлення до негативного типу: „Муштрований, убогий розум... побоїться поклонитися грозам... І тільки той, хто чхає на погоду, Той, хто не служить череву в догоду, Зуміє правді й розуму служити” (ст. 77).

Симоненко, отже, виступає проти гедонізму, проти життєвого матеріалізму і проти опортунізму-„безхребетності”. Шляхетність, принципів, відвага, жертвенність — це головні прикмети Симоненкового українця. Це фактично прикмети самого Симоненка.

Ю. Тис-Крохмалюк

ЧЕ ГЕВАРА, БІЯФРА І МИ

Як знаємо з преси, болівійські державні війська оточили були партизанський центр Че Гевари, вбили його самого і захопили його щоденник, який він вів майже цілий рік до дня своєї смерті 7 жовтня 1967-го року. Цим бойовим успіхом зліквідовано також вишкільний центр для майбутнього підпільнного комуністичного руху в Південній Америці.

Комуністична акція велася з Куби і на тлі її стратегії між Кастрою і Косигіним виникли розбіжності: Москва не покривала намірів Кастра і противилася поширенню партизанки в Південній Америці. У плянах Москви Південна Америка не є тепер актуальною і, як бачимо, її відставлено на пізніше, а на перше місце визначено Близький Схід та Європу.

Кастро спротивився рішенням Москви, бо для нього хаос у державах Південної Америки має більше значення, як світові пляни Москви. І тому багато правдоподібності є в твердженнях деяких експертів, що це московська розвідка підсунула Че Гевару болівійським військам, так само, як свого часу підсунула комуністичного аса, француза Регіса Дебрая.

Як би там не було, при Че Геварі знайдено його щоденник. Приявні в акції американські дорадники і розвідники перші мали цей щоденник у своїх руках. Опісля невиясненим шляхом опинився він у Кастра, який його опублікував, мабуть, з малими пропусками, де була гостра критика Гавани та її політики. Одночасно щоденник з'явився на Заході у кількох мовах.

Че Гевара подає у своїх записках подробиці про свої пляни, про стан постачання, кількість зброї, марші групи — речі цікаві для спеціалістів. Нас цікавлять два питання, на які Че Гевара постійно звертає увагу. Перше з них, це відсутність співпраці партизанів з місцевим населенням, тобто з селянами в обшири дій партизанської групи. Не зважаючи на всі зусилля такого досвідченого пропагатора комунізму як Че Гевара, його групі не вдалося наладнати співпраці з населенням, а з тим і забезпечити інформації про урядові війська і дії урядової розвідки.

Спочатку Че Гевара думав, що нейтральність і байдужість населення — це проблема чисто організаційного характеру, яку вдастся незабаром розв'язати, але далі він стверджує, що, не зважаючи на всі старання, будь-якої співпраці з селянами не нав'язано. Він пояснює це тим, що поки партизани діяли у недоступних горах, вони не мали змоги доказати, що вони — непоборні, як це голосить їхня пропаганда. Треба було дати докази цього твердження, бо інакше їхня слава, „як піна”. Але для підсилення бойових дій треба було б зійти у густіше залюднені околиці, що знову натрапляло на труднощі, бо партизанів було замало. „Замкнене коло”, — писав з гіркотою Че Гевара.

Другим питанням було явище націоналізму. Комуністичним партизанам не вдалося взяти під контроль національні почування місцевої людності, що більше — вона з нехіттю сприймала пропагований партизанами інтернаціоналізм, бачачи серед партизанів людей різних національностей; до того ж сам Че Гевара був не болівієць, а аргентинець. Це заскочило комуністичних ватажків, хоч сам Че Гевара знов, що Кастро дійшов до влади не через комунізм, а кличем „Батьківщина або смерть”.

Зловлений болівіянськими військами і засуджений на 30 років в'язниці, французький комуніст Регіс Дебрай ще більше знеохотив селян допомагати партизанам, бо вони побачили, що вже не тільки партизани з різних держав Америки ширять неспокої і мають намір викликати в Болівії революцію, але у чисто болівійські справи вмішується світовий комунізм, репрезентантам якого і був Дебрай.

До цих двох проблем партизанського руху в тій південноамериканській країні треба додати ще й те, що самі комуністи там не були об'єднані. Червоні болівійці хотіли самі перебрати провід мілітарних акцій, Че Гевара вимагав, щоб провід належав лише йому.

**

Тепер з південноамериканського континенту перейдемо до подій у Біяфре, в Африці.

Довший час ішли там жаростокі бої між військами нової держави Нігерії і військами цієї її

провінції. Нігерія т. зв. федерацівна держава, до якої включено народ відмінної культури, ібосів, які компактною масою кільканадцяти мільйонів замешкують Біяфру. Жорстокі утисти нігерійського уряду викликали спротив населення Біяфри і створення власного незалежного уряду.

Проти сепаратистів виступила кількаразово переважаюча армія нігерійців, якій зброю і літаки доставляла Москва. Нігерійські війська відкинули з великими втратами з обох сторін противника у гористі терени та в джунглі. Населення здобутих нігерійцями міст і осель поголовно вирізувано. Нерівні бої прибрали партизанський характер. Повстанцям, а насамперед населенню і масі втікачів загрожувала голодова смерть.

Після довгих місяців мовчанки Заходу дійшло врешті до того, що міжнародній Червоний Хрест розпочав акцію рятування Біяфри від голодової смерті.

Уряд Нігерії поставив ряд вимог. Найважливішою з них було створення коридору впоперек теренів, загрожених голодом, де міг би діяти Червоний Хрест. На цю вимогу не погодились військові з'єднання Біяфри, побоюючись, що коридор послужить ворогові для воєнних дій на їх території. Нігерійці перевели повну бльокаду Біяфри. Країна була оточена ворожими військами. Нігерійські літаки советського виробу обкідали працюючих на полі селян бомбами і вистрілювали їх скорострілами. Нігерійський уряд за вказівками советських дорадників відмовився відкрити порт для кораблів з по живою. Вісім мільйонів населення Біяфри було приречене на смерть. Для советських політиків це не було новиною: в 1933 році винишено голодом мільйони українців на очах цілого світу. В цивілізованій Європі, а не в Африці!

Доля Біяфри, як самостійної країни, висить тепер на волосині. В заблькованій країні щодня вмирає з голоду до 6.000 людей.

**

Обидві події, одна в Південній Америці, друга в Африці, для нас дуже повчальні. Знаходимо в них дві проблеми, які і в нас мали своє значення. Це — сила націоналізму і допомога населення повстанцям.

Відомо з джерельних матеріалів, що УПА вдержуvalася у високій бойовій моралі тому,

що мала допомогу населення. На Закерзонні поляки, а в Галичині і на Волині москалі мали непоборні труднощі у воєнних діях проти УПА. Ледве після десятьох років боїв, коли врешті ворогові вдалося виселити населення Лемківщини, УПА була змушена перейти на інші форми боротьби. Але комуністам не було легко полагодити питання повним виселенням людності українських сіл. Вони стосували й інші заходи: затрювали харчі і воду у криницях, вживали засобів бактеріологічної війни. А демократичний світ мовчав, мовляв, ще „внутрішня справа Росії”.

Національна свідомість народу не дозволяє ворогові розвинуті комуністичну партизанку. Знаємо це зі споминів советських партизанів на наших землях, які не виходили з лісів, побоюючись зустріти відділи УПА, а харчі грабували у населення. І тому в советських публікаціях зустрічаємо навіть гостру критику деяких авторів, які розповідають про фантастичні перемоги червоних партизанських загонів, яких у дійсності не було.

Звернім увагу: те, що УПА поклава як базу для своєї постанської діяльності ще в 1944 році, Че Гевара досвідчив на собі 1967-го року, як невідому йому правду.

Видання історії УПА чужими мовами було б великим успіхом нашої еміграції.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПІСКОП ЙОСИФ НАД ГРОБОМ ТЕОДОЗІЇ СТЕЦЬКО

Відвідуючи українську громаду в Аргентині, Їх Блаженство Кардинал Йосиф Сліпій відправив 12 вересня ц. р. панаходу по бл. п. Теодозії Стецько, матері Ярослава Стецько.

Після Служби Божої в церкві оо. Василіян при вул. Курапалігує в Буенос-Айресі, Їх Блаженство, в асисті Кир Андрія Сапеляка, о. шамб. Марусина та о. протоігумена Йосифа Галабарди ЧСВВ разом з численними вірними, переїхав на місцевий цвинтар „Чакаріта”, в підземеллях якого спочивають останки бл. п. Теодозії Стецько, і там відправив панаходу.

У панаході взяли участь голова Української Центральної Репрезентації д-р В. Іваницький, ред. Середнік, інж. Костюк, мгр Качор та інші численні українські громадяни.

В. Давиденко

НОВА ПРАЦЯ Д-РА ПЕТРА МІРЧУНА

Д-р Петро Мірчук. Українська державність 1917 — 1920. Філадельфія, 1967, стор. 400. (Видавництва на за-значено).

У своїй черговій книжці д-р Петро Мірчук, автор численних праць з історії визвольних змагань українського народу ХХ стол., історик ОУН і відомий публіцист, об'єднав п. н. „Українська державність 1917 — 1920” шість виданих у „Політичній бібліотеці” Ліги Визволення України брошур: „Належність”, „Трагічна перемога”, „Від другого до четвертого Універсалу”, „Московська навала”, „Листопадовий зрыв” і „На історичному закруті”.

У передмові до цієї широко удокументованої голосами „своїх” і „чужих” книжці автор пише, що ціллю його було „ знайти правду про наше недавнє минуле... про те, хто тоді дійсно будував українську державність, а хто її руйнував”, щоб, пізнавши ту правду, „ми і сьогодні і на майбутнє мали перед очима помилки, зроблені в минулому, і їх не повторяли”.

В цьому короткому огляді спинимося лише на подіях, що відбувалися в тому періоді на землях Східної України.

Перевівши докладну аналізу ситуації в російській імперії перед 1917 роком, д-р П. Мірчук стверджує, що з упадком царства постало надзвичайно сприятлива нарада для відновлення суверенної самостійності української держави. Але на арену політичного життя в Україні виступили тоді дві взаємосуперечні сили: стихія українського національного відродження і — українські соціялістичні партії.

Спонтанні маніфестації населення по великих і маліх містах наддніпрянської України відбувались під виразними гаслами вільної, самостійної української держави, однак соціялісти, що становили більшість у Центральній Раді, — тут автор цитує їхнього лідера В. Винниченка, — „уважали небезпечною для революції ідею сепаратизму, бо вона могла б розбити революційні сили всієї Росії”. Змаганням між цими двома супротивними течіями — націоналістів-самостійників і соціялістів, що ставили понад усе проблеми соціальні — присвячується в книжці основну увагу.

„Самостійність української держави, — пише д-р Мірчук, — проголошено щойно IV Універсалом Центральної Ради і щойно через десять місяців по розвалі царської Росії зовсім не тому, що скоршому проголошенню стояли на перешкоді зовнішня або внутрішня політична ситуація, але єдино тому, що цьому поєднанню протиставились українські соціялісти — з мотивів принципової ворожості до національно-державної самостійності українського народу”.

У книжці „Українська державність 1917-1920” виразно висвітлено ролю в тих часах українських патріотів, які в критичних моментах, стоячи на безкомпромісово самостійницьких позиціях, рятували, здавалося б, безнадійну ситуацію. І це ж ніхто інший, як Ми-

кола Міхновський та його однодумці, запропонували Центральній Раді в перших же днях її існування чітку державно-творчу програму: негайно проголосити самостійність України, укласти мир з Осередніми Державами, зформувати армію і поставити її на сторожі кордонів між Україною і Московщиною, а вже потому братися до розв’язування соціальних проблем.

Однак, „введення соціялістами в українську армію системи солдатських рад та партійної агітації проти „мілітаризму” зруйнувало військову дисципліну і переворило армію в озброєну масу мітингуючих партійців”. А останнім ударом, яким розвалено армію, був закон ЦР з 1 січня 1918 р. про її демобілізацію — в обличчі загрози московської навали. Роззброєння створеного самостійниками Полуботківського полку і його вислання на фронт, де мав він гинути за інтереси Росії, та виарештування провідників самостійницького руху називася автором актом національної зради українських соціялістів в ім’я безглуздих клічів „всеросійської соціялістичної солідарності”.

Д-р Мірчук рішуче заперечує стверджуваний „об’єктивними” істориками брак національної свідомості українських народніх мас і доказує, що перехід від чітко виставлених у народніх маніфестаціях клічів державної самостійності до вимоги „автономії” був вислідом підступної гри соціялістичних лідерів. „Демагогія соціялістичних, — пише він, а ми додали б і большевицьких, — протидержавницьких клічів розбурхала в масах інстинкти анархії”. І ще додали б ми, що також і в наступному періоді, аж до упадку державності ленінські демагогічні гасла „фабрики — робітникам, земля — селянам”, з якими марно пробували конкурувати українські соціялісти — відіграли особливу руїнницьку роль.

Зорганізований у Києві самостійниками-націоналістами корпус Січових Стрільців став головною збройною опорою УНРеспубліки завдяки тому, що соціялістам не вдалося ввести в його організаційну побудову „радянської” системи та „партийного освідомлення” стрілецтва. „Сперта на ідеях українського націоналізму, — читаємо в цій книжці, — та побудована на засадах здорової військової дисципліни формадія Січових Стрільців, яка зустрілася з найвищими похвалами на вітві такого непоправного соціяліста-пацифіста, як В. Винниченко, це переконлива ілюстрація, якою могла бути баґатосотисячна українська армія, що почала була організуватися в 1917 році...”

Високо оцінені ролю Симона Петлюри в історії визвольних змагань, автор стверджує, що національним героєм і символом самостійницьких прағнень свого народу став він після того, як, виступивши з рядів соціал-демократичної партії, почав організувати військо. „З вини українських соціялістів проголошення самостійності української держави було припізнене біль-

ше як на півріку, протягом якого змарновано патос національної революції".

Бій під Крутами, цей „величний приклад патріотизму і героїзму української молоді” в аспекті тогоджасних подій називає автор тяжким актом обвинувачення проти соціалістичних керівників Центральної Ради, що, демобілізувавши українську армію, створили ситуацію, в якій мусіло йти боронити Київ кількасот добровольців-юнаків.

Автор вважає, що підписання мирового договору з Осередніми Державами в лютому 1918 року було розумним, але — з вини українських соціалістів — непростимо спізненим кроком. Якби цей договір був підписаний на півроку раніше — при попередньому проголошенні повної державної самостійності України, як того домагалися самостійники — не було б конечності за прощувати в Україну німецьких військ.

Переконливими даними й фактами доказує д-р Мірчук, що німецька сваволя супроти Центральної Ради виникла тільки внаслідок невміння українських соціалістів наладнати правильне функціонування державного апарату та змусити пімців респектувати граници їх компетенцій. До цього ми додали б, що виникла та сваволя і той нереспект також з негативного наставлення німецького монархістичного військового командування до соціалістичних експериментів Центральної Ради і до веденої нею революційної пропаганди, що могла впливати від'ємно на моральний стан німецьких та австрійських, тоді вже фактично не союзних, а окупантів, військ.

„Гетьманський переворот у квітні 1918 р., — пише автор, — був викликаний конечністю шукати виходу зі стану все зростаючого безладдя і анархії, спричинених ігнорацією соціалістичних провідників у питаннях державного будівництва”. І наводить цитату із спогадів гетьмана: „Коли б не було моого виступу, німці, кілька тижнів пізніше, завели б на Україні звичайне генерал-губернаторство”.

Цілком слушно стверджує автор, що „гетьман Павло Скоропадський зумів у короткому часі поставити державне будівництво на безмірно вищому рівні, ніж Центральна Рада, опанована й спутана у своїй діяльності соціалістичними антидержавницькими доктринерами... Але первородним гріхом гетьманщини було те, що Павло Скоропадський, як гетьман української держави, сперся на союз великих землевласників, опанованих духом російського патріотизму й ворожості до української державності й українства взагалі... А віддана 14 листопада 1918 р. „Грамота” про федерацію України з Росією була морально-політичним присудом смерті для гетьмана і його уряду”.

Однак, завважує автор, велику частину вини в тому, що керівні пости в гетьманській державі були обсаджені переважно ворожими українству російськими шовіністами, припадає на провідних українських соціалістів, які відмовились співпрацювати в державній адміністрації української держави з гетьманським режимом.

Автор засуджує „отаманію” повстанських загонів, яка відіграла від'ємну роль в державному будівництві,

хоч була вона виявом „лицарського духа української нації та стихійного патріотизму”.

Основні причини невдачі походу українських армій на Київ-Одесу влітку 1919 року д-р Мірчук вбачає — крім партійних спорів — у великій перевазі ворожих військ, неприхильності до української справи західних держав, у застосованому ними бойкоті достав для української армії зброї та ліків і — в пошесті тифу.

Договори УГА з Денікіном у листопаді 1919 р. і з большевиками в січні 1920 р., хоч і вимушенні надзвичайно тяжким положенням, трактує автор як велику політичну помилку командування УГА. Ще більшою політичною помилкою вважає він підписаний урядом УНР в 1920 році „Варшавський договір”. Зате „Льодовий похід” армії УНР у листопаді 1921 р. називає „документом глибокого патріотизму, самопосвята і героїзму українського вояцтва”.

До яких же висновків приходить автор цієї книжки, яка цілковито заслуговує на те, щоб уважно прочитала її наша молодь, прочитали всі ті, хто з українською новітньою історією знайомилися лише із „об'єктивних” публікацій явних і прихованых прихильників Винниченка, з тих стандартних, підсичених соціалістичним душком доповідей і рефератів з нагоди свята 22 січня?

„Українські самостійники-націоналісти не зуміли напередодні, ні в часі Близьких Змагань 1917-21 рр. зорганізувати міцної і впливової серед українського громадянства своєї політичної організації”, яка „перейняла б була в свої руки все керівництво змаганнями українського народу...”

„Акти 22 січня 1918, 1 листопада 1918 і 22 січня 1919 року є нерозривною цілістю, виявами того самого прямування української нації до відновлення самостійної соборної української держави, основними формально-правними актами, проголошеними волею всього українського народу. Ніякого пов’язання з якоюсь одною формою державного ладу чи соціального устрою вони не мають, і тому ніяк не можна вважати їх тільки „ресурсами”, „гетьманськими” чи „соціалістичними”. Вони — всеукраїнські, однаково важні для кожної форми державного ладу й суспільного устрою, що стоять на непорушності принципу самостійності й соборності Української Держави”.

Синтезою цієї, повної віри в ясну майбутність України, книжки є її прикінцеві слова: „Рушійного силою новітнього політичного відродження України була — ідея українського націоналізму”.

ЧИТАЧУ! ЗРОБИ ДАРУНОК ПРИЯТЕЛЕВІ: ПЕРЕДПЛАТИ ДЛЯ НЬОГО „ВІСНИК” — ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ.

Степан Женецький

ЕМІГРАЦІЙНІ ПОЛЯКИ ПРО ЛЕМКІВ І ЛЕМКІВЩИНУ

Останнім часом у польських еміграційних газетах в ЗСА, Канаді і Британії появляються статті, у яких обговорюється справу насильного переселення лемків. Автори тих статей нібито прихильні до лемків, „жалують” їх, але з-поміж рядків виразно проглядає, що всі вони радіють з того, що лемків виселено з Карпат, і ці люди, винародившись, пропадуть як окрема національна одиниця.

Цікаво відзначити, що всі ті автори пишуть тільки про переселених лемків, хоч ім напевно добре відомо, що виселено українців не тільки з Лемківщини, але також з Сяніччини, Холмщини та Підлящія. Польські еміграційні автори називають лемків „русінами” або „руснаками”, а не українцями. Польська політика ясна: відділити переселених українців з Лемківщини від решти переселених українців і тимчасово творити з них окремий „щеп”-плем’я. Отже, як бачимо, стара тактика: „пусьці русина на русіна”...

З жалем стверджуємо, що ця політика творення з лемків окремого „щепу” має успіх серед редакторів газети „Карпатська Русь”, органу Лемко-Союзу: не тільки давноприбулий С. Кичура, але й недавноприбулий Т. Докля повторюють за поляками, що лемки — „окремий народ”...

З усіх надрукованих у польській еміграційній пресі, на цю тему статей, які нам попали до рук, найбільшою була стаття „На тропах лемків” Яна Глаза в газеті „Гвоздя Полярна” за травень ц. р., що появляється в Стівенс Пойнті, Віскансін. В цій статті, друкованій у 4-х числах, автор наплів про лемків стільки нісенітиць, що ми вирішили зреферувати її, щоб познайомити наших читачів з тим, що думають про лемків польські еміграційні шовіністи.

Назви лемків, Лемківщина від... лях

Починає автор від назви — хто такі лемки? На початку наводить дані про лемків з польської енциклопедії Тшаскі, Еверта і Міхальського з 1928 р., де сказано: „Лемкове, лемки, плем’я руских верховинців (гурадів), що замешкує південні скили Карпат від Попраду по Івонич і Риманів; коло 100.000 осіб; назва походить від часто вживаного ними слова „лем” або „лєм” — тільки”.

Далі автор слушно стверджує, що назви „лемко”, „Лемківщина” — штучні. Правда, пише він, люди тієї етнічної групи повторюють слово „лем” (лем їсти, лем пти, лем ходити), але з тієї причини не називали себе лемками; також польське населення називало їх не „лемками”, а „русінами” або „руснаками”. Самі лемки радше називали себе руснаками, ніж русінами.

Однак, Янові Глазові не подобається науково доведене твердження, якого, як бачимо з польської енциклопедії, додержуються також польські вчені, що наз-

ва „лемки”, „Лемківщина” пішла від слова „лем”, і висуває нову теорію, твердячи, що назва „лемки” походить від слова... лях! „Не виключене, — пише він, — що назва „Лемківщина” не походить від слова „лем”, а є перекрученням назви „лях” або „лєх”. Подібність дуже велика. Варто, щоб етимологи перевірили цю справу”...

Цю свою „теорію” Ян Глаз побудував на тому, що нібито лемки осіли у південній частині давньої землі Ляховщини (Леховщини) і, належачи до слов’янського племені, разом з іншими польськими племенами створили польський народ. На доказ правдивості своєї „теорії” він пише: „Частина давньої Ляховщини збереглася до наших часів. Людей з околиць Старого і Нового Санчу називаємо „сандецькими ляхами”...

Цьо наш народ називав, а часто й тепер називає, поляків ляхами — це правда. Але ляхами називав і називає він усіх поляків, а не, як пише Глаз, лише одне польське плем’я в Карпатах. З цього виходить, що автор не знає ранньої історії Польщі, яку створили ляхицькі племена на її заході. Згідно з польською легендою, її заснував „Лєх”, і першою столицею було місто Гнезно, яке лежить на заході Польщі, а не в Карпатах. Властиві польські землі знаходяться між ріками Одрою і Вислого. У Карпатах, по обох сторонах горішньої Висли, жило українське плем’я хорватів, яке разом з іншими українськими племенами створило могутню княжу державу Русь із столицею в Києві. Ті хорвати прийняли християнство слов’янського обряду раніше, ніж решта Русі, і мали двох єпископів. Осідок одного з них був у Krakovі, а другого в Перемишлі. Про жадних „ляхів” у Карпатах історія не згадує.

Отже, твердження, що на терені сучасної Лемківщини знаходилася якась нікому невідома „Ляховщина” і що назви „лемки”, „Лемківщина” пішли не від слова „лем”, а від назви польського племені „лях”, чи „лєх” — жадної критики не витримують.

Про походження лемків

Ян Глаз має і свій оригінальний погляд на походження лемків. Зрештою, це не його винахід, він повторює тільки те, що поляки увесь час твердили про лемків між двома світовими війнами. Отже, пише польський автор, лемки, це не автохтони, не потомки хорватів, які жили в західній частині Карпат від непам’ятних часів, а... мішаница зайд чотирьох національностей: русинів (українців), волохів, словаків і навіть... поляків.

Українська група лемків прибула, на його думку, зі сходу і оселилася в Карпатах щойно за часів Ягайлонів (Ягеллонів), зайнявши найширший середній пас сучасної Лемківщини. Південну частину Лемківщини зайняли волооські поселенці. Над чехословацькою границею поселилися словаки. Врешті також місцеві автохтони „польського походження” зникнули, пише автор, у лемківській масі.

Дивно, як це могло статися, що ту мішанину „волохів”, „словаків” і навіть „поляків” лемки зукраїнізували, чи, як автор пише, „зрушили”? Також лемки довгі

віки жили під Польщею, постійно зазнаючи тиску польонізації, то чому вони не спольщились, а прийняли українську мову, український християнський обряд, словом зукраїнізувалися, та ще й зукраїнізували волохів, словаків і навіть поляків?

Автор пояснює це тим, що, мовляв, інші групи українізувалися внаслідок мішанини одружені і що українська група була найчисленніша. Ми твердимо навпаки: всі мешканці Лемківщини — це автохтони, нащадки хорватів, з діда-прадіда українці-русини. Українізувалися тільки маленькі групки волохів, що прибували туди пізніше.

Якщо ж Ян Глаз приписує українським лемкам таку велику асиміляційну силу, що вони потрапили зукраїнізувати волохів, словаків і навіть поляків, то як поляки не бояться, що переселені на Шлезьк, Помор'я і Східні Пруси лемки зукраїнізують тамошнє польське населення, і польські „одзинсане земе” стануть українськими так, як польська „Ляховщина” стала українською Лемківщиною.

Лемки між двома світовими війнами

Перед першою світовою війною, пише далі Ян Глаз, серед лемків було переважно проросійське наставлення (москофільство). Лемки (насправді лише деякі інтелігенти — СЖ) сподівалися, що прийде московський цар і визволить їх з німецької неволі. Між лемками і поляками в той час панувала нібито згода. Головно, пише автор, мирно співпрацювали римо-католицьке і греко-католицьке духовенство: греко-католицькі священики часто правили Службу Божу в костелах, а польські ксөондзи — в церквах.

Після відновлення Польщі відносини між поляками і лемкіми охололи. Лемки почали дивитися на поляків так, як раніше дивилися на німців, значить, як на ворогів. Відвертої ворожнечі не було, але можна було вичувати в них велику нехіть до сусідів у містах (поляків).

Лемки дуже болючо, — пише автор, — відчули революцію в Росії та прихід до влади комуністів. У них розвіялась надія на визволення „батюшкою-царем”, і вони відвернули свої погляди від „матушкі” Росії. Те, що комуністи вчиняли з священиками і церквами в ССР, викликало у побожних лемків відразу. З тієї причини московські комуністи не могли запустити коріння на Лемківщині. Лемки тепло згадували царя ще через десять років після його трагічної смерті і не хотіли мати нічого спільногого з комуністичними володарями Росії.

Тоді, пише Ян Глаз, на Лемківщині стала модною Україна. Зі Львова йшла не тільки пропаганда (українська), але й організація — Центросоюз і Маслосоюз. Лемківська інтелігенція, мавши малу можливість вибітися в міжвоєнній Польщі, бралася до торгівлі і з успіхом конкурувала з жидами та поляками.

Чому поляки поширювали православ'я на Лемківщині?

Великі клопоти мав польський уряд, пише автор, з українськими греко-католицькими священиками. На пе-

реслідування греко-католицької Церкви на Лемківщині українські священики щоразу вносили скарги до Ватикану, і польський амбасадор мусів з того виправдуватись. Лемки знайшли сильного оборонця в особі митрополита Андрея Шептицького.

Отже, польський уряд, пише Ян Глаз, мусів щось робити, щоб перетягати лемків на свій бік. І по допомозу в цій справі звернувся він до... московського православ'я.

Після відновлення Польщі, пише далі Я. Глаз, — православні українці на Волині та Поліссі створили Православну Церкву. (Провід тієї Церкви був у руках москалів, які хоч і не визнавали московського патріярха, але дух Церкви був московський — СЖ). Згідно з традицією. Православна Церква в Польщі визнавала польського президента своїм головою і співпрацювала з польською владою.

Мавши постійні клопоти з греко-католицьким духовенством, варшавський уряд видвигнув плян перетягнути лемків на православ'я. „Був то парадокс, пише Ян Глаз: польський уряд, що складався з католиків, вирішив відірвати від Риму людей, які 300 років тому (Берестейська юанія) визнали Папу за голову своєї Церкви. Що ж, пише автор, політика спирається часто на заскакуючих елементах, отже нема чого дивуватися, що Варшава пішла на такий крок”.

З того, що тут написав Ян Глаз, цілком ясно, що московське православ'я запроводжували на Лемківщині поляки для того, щоб розколювати українську єдність.

Про переселення лемків

Ян Глаз, як і всі польські шовіністи, твердить, що лемків виселили з Карпат лише тому, що вони помагали Українській Повстанській Армії. Однак, справа переселення лемків була вирішена ще перед советсько-польською угодою в цій справі. Коли між Москвою і Варшавою підписано договір про переселення поляків з ССР до Польщі, а українців з Польщі до ССР, вже тоді московські переселенчі комісари говорили лемкам, що коли вони не переселяться до ССР, то поляки їх виселять до Західної Польщі. Зрештою, на Підляшші УПА не діяла, а поляки також звідтам виселили українську людність.

З цього ясно, що поляки виселили українців з Лемківщини. Сяніччини, Холмщини і Підляшшя передусім для того, щоб, порозкидавши українських виселенців аж у 9-ох польських воєводствах по кілька родин між чужим населенням, знищити їх, як окрему національну одиницю.

Також цілком неповажним виглядає вияснення автора, нібито „розкидування лемків було спричинене не бажанням винародовити їх, а побоюванням, що коли вони будуть разом, скажім на Мазурах, то туди перенесуться й відділи УПА. Конечність наказувала цей крок”.

Якщо направду поляки розкидували лемків не тому, щоб їх винародовити, а тільки тому, що побоювалися, щоб туди не перенеслися відділи УПА, то чому польський уряд, після припинення дій УПА, не дозволяє

В ОКУПОВАНІЙ УКРАЇНІ

Петро Кізко

ЧОМУ ТАКІ ЗЛИДНІ НА ОВОЧІ ТА ГОРОДИНУ?

Овочі, городина... В усьому світі це — основні продукти харчування, які служать для збереження біологічної субстанції людства.

У містах західноєвропейських країн, не кажучи вже про Америку, проблеми з цими продуктами немає. В крамницях, на базарах можна купити які завгодно овочі та городину. В Західній Німеччині, наприклад, уже в березні появляється свіжа редиска, а огірки можна купувати вже в квітні-травні. Протягом цілого року вдосталь тут яблук, груш, винограду, помідорів, картоплі. Хоч у Західній Німеччині кавуни, наприклад, і не вирощують, їх тут усюди влітку подостатком: привозять з Італії, Югославії. Банани, помаранчі, цитрини, мандарини — цього добра на Заході повно.

Як же ж із цим усім в Україні?

Не кажучи вже про „екзотичні” плоди землі, там навіть на основні городні продукти завжди „дефіцит”, хоч родючість української землі, як відомо, куди краща від родючості земель Західньої Європи. Советська преса, партійні та урядові чиновники вбесь час скаржаться на непо-

переселеним українцям вертатися на давні місця? Це ж уже минуло 20 років з того часу, як УПА не веде воєнних дій.

Чи повернуться лемки?

Ян Глаз пише: „Поворот лемків на давні місця є мало правдоподібним. Живучі в розпорощенні, раніше чи пізніше, вони винародовляться. Як етнічна група, лемки будуть існувати тільки в історії”.

Цими словами польський шовініст сам заперечив своє попереднє ствердження, що, виселюючи і розпорощуючи лемків, поляки не мали на увазі їх винародовлювати.

Янові Глазові і всім польським шовіністам відповідаємо: можливо, що польський уряд не дозволить лемкам і всім іншим українцям повернутися на українські землі, і вони там ополячаться. Але це ще не значить, що тим самим поляки набудуть легітимне право на гі українські землі.

Коли український народ виборе собі волю і стане господарем своєї землі, тоді він напевно відбере від поляків ті українські землі, і знову приєднає до України, до якої вони належали за Княжої Держави.

Лемківщина, Сяніччина, Холмщина і Підляшшя були і будуть українськими.

ладки, перебої та застої в торгівлі овочами й городиною. (До речі, внаслідок московщення нашої мови на рідних землях пишуть і говорять тепер в Україні не „овочі”, а — „фрукти”).

28-го серпня в Києві відбулася нарада, скликана Центральним Комітетом компартії України для обговорення питання про стан заготівель і заходи щодо поліпшення постачання населенню овочів, картоплі і „фруктів”. У повідомленні РАТАУ про ту нараду сказано:

„... Збирання овочів (городини — П. К.), картоплі і фруктів (овочів — П. К.) проходить повільніше, ніж у минулому році... У ряді колгоспів і спеціалізованих радгоспів зволікається збирання овочів, особливо огірків та помідорів, що приводить до їх псування. В ряді областей республіки по-справжньому не розгорнуто торговельну сітку, незадовільно ведеться будівництво нових торговельних точок... Слід значно збільшити кількість овочевих павільйонів, лотків, базарів, забезпечити постійну наявність у торговельній сітці і на підприємствах громадського харчування овочів, фруктів і картоплі...“

Значить, навіть у харчівнях не завжди бувають огірки, помідори, а то й картопля...

Отакий стан на нашій, не своїй землі, — як казав Шевченко. Зрештою, наші люди в Україні знають про те краще за РАТАУ і пресу, що ті відомості подає. Нам лише хотілося відповісти на поставлене в наголовку цього коментаря запитання: чому такі злидні на овочі та городину в Україні?

На нашу думку, цих причин три. Перша — крайня бюрократизація апарату, який цим питанням займається, внаслідок чого за постановами, директивами, обіжниками та іншими „бомажками” не видно самих вирощувачів і збирачів тих продуктів. Друге: відсутність приватної, особистої ініціативи садівників та городників. Усе усунуті, сколективізовано, працівників городів та садів обернено на наймитів, які працюють за нужденні копійки і трудодні. Тож не диво, що колгоспники і радгоспники цілком байдуже ставляться до продукування городини та овочів, бож з того користі належної вони

НА ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Справа створення Катедри Українознавства при Гарвардському університеті набрала всеукраїнського значення.

19 травня на Карпатській Фармі біля Честеру, Па., місцевий Відділ ООЧСУ влаштував пікнік, прибуток з якого призначено на Фонд Катедри. Власники Карпатської Фармі відмовились від оплати за користування фармою, а члени ООЧСУ покрили кошти буфету. Їх дружини приготували голубці, вареники, ковбаси, торти.

На пікніку виступив з промовою голова Фонду мігр Степан Химич та зголосено пожертви від організацій і приватних осіб. Голова Українсько-Американського Клубу в Честері - Схід В. Крамар зголосив від імені Клубу пожертву в сумі 500 дол., п. Грандовський зголосив пожертву в сумі 150 дол., Іван Федак — 100 дол., інж. Андрій Забродський — 100 дол. Чистий прибуток з пікніку приніс ще 281 дол.

Н. Н.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ОКСАНИ КЕРЧ

Однією з перших імпрез в літературно-мистецькому житті Філадельфії був авторський вечір Оксани Керч.

Ім'я Оксани Керч (літературне псевдо Слави Куліш) нам усім відоме. Багато авторських вечорів, театральних вистав, доповідей відбулося завдяки її енергії. Чистаємо її статті у „Віснику”, в „Америці”, „Гомоні України”, „Свободі”. Вона — активний член громади, член Головної Управи ОЖ ОЧСУ та одна з рушійних сил філядельфійського Відділу ОЖ ОЧСУ.

Нам особливо було приємно довідатися з преси, що останню повість О. Керч „Наречений” відзначено в Чікаго другою нагорою літфondу ім. Івана Франка. Пара років тому відбулись її літературні вечори заходами СУА в Чікаго, на запрошення Літературного Клубу в Торонто. Осінню минулого року відбувся її літературний вечір в Честері, де представники місцевих організацій вітали її з 35-літтям літературної діяльності.

Літературна діяльність Оксани Керч почалася у Львові. Перші її репортажі та новелі друкувалися в „Українських Вістях”, в журналах „Нова Хата” та „Жіноча Доля”. Поява друком повістей „Альбатроси”,

не мають. І третє — здирство. Удержані здирство: на заготівельні „державні пункти” пливуть не тільки український хліб, кукурудза, гречка, боби та інші польові культури, а й огірки, помідори, яблука, груші, сливи... Москва накидає Україні плян заготівель тих продуктів, і будь-що-будь той плян мусить бути виконаний.

Прирікаючи населення України на постійне недоживлювання, комуністична верхівка в Москві свідомо поповнює геноцид. І як же блянє — в світлі поданих фактів — уся большевицько-московська пропаганда про постійне піднесення добробуту народів СССР...

„Вулька” та „Ленка” припадає на побут в Аргентині. В Буенос Айресі письменниця проявляла дуже живаву літературну та журналістичну діяльність, пишучи статті та оповідання для місцевої преси. Кілька років реагувала вона жіночу сторінку, ставила театральні вистави в аматорському гуртку та секретарювала в Спілці Письменників і Мистців.

За новелю з різдвяною тематикою „Книга Роду” О. Керч дісталася першу нагороду від Українського видавництва в Лондоні, а на конкурсі СФУЖО за сатиричні твори — другу нагороду за одноактівку „Будинок Культури”. Перший літературний вечір Оксани Керч відбувся у львівському Літературному клубі 1943 році.

Щоб познайомити нашу громаду з найновішими творами Оксани Керч, Відділ ОЖ ОЧСУ влаштував 29 вересня ц. р. в залі „Тризуза” літературний вечір, на якому запрошені гості почули слово про авторку д-ра Григорія Лужницького, уривки її творів у мистецькому читанні артистки Марії Лисяк і поета Володимира Біляєва. Крім доповіді та читання творів у програмі вечора був музичний антракт у виконанні авторчінних синів — скрипка та чельо при супроводі піаністки Роксолляни Гарасимович.

Марія Романенчук

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА В ЕЛЕНВІЛЛІ

У дніх 31 серпня — 2 вересня на Оселі СУМА в Еленвіллі відбувся Всеамериканський Маніфестаційний Здиг СУМА під гаслом В. Симоненка: „Україно, в твоєму імені живу”. Спілка Української Молоді Америки цим Здигом, в якому взяло участь 1327 сумівок та сумівців і 7 тисяч гостей, відзначила 50-ліття IV Універсалу, 50-ліття бою під Крутами та 30-ліття смерті полк. Євгена Коновалця.

Здигом проводила команда на чолі з М. Я. Клімком.

Пополудніві години першого дня маніфестації виповнили змагання відбиванкових команд, а вечірні години — концерт мистецьких одиниць та забава молоді. У концертovій програмі брали участь духовий оркестр Осередку СУМА в Чікаго під кер. проф. М. Голяїна і танцювальний ансамбль Осередку СУМА в Нью Йорку під кер. О. Гензі. Монтаж „У твоєму імені живу” з поеми В. Симоненка виконала група О-ку СУМА в Іонкерсі під кер. Олени Футалі. Дівочий ансамбль „Черемшина” О-ку СУМА в Сиракузах під кер. О. Грицка відспівав кілька пісень.

Монтаж „Народ мій завжди буде” виконали учасники вишкільного табору під кер. С. Курила, з участю духової оркестри.

На другий день, після польових Служб Божих, що їх відправили о. Гузар, о. Ковалік та о. Ткачук в обох обрядах, відбулася маніфестаційна частина, під час якої відчитано привітання від митроп. Амвросія, архієп. Мстислава та еп. Ярослава, від ЗЧ ОУН, ЦУ СУМ, громадських та професійних центральних установ і організацій, як також від керівних американських політичних діячів. Після короткого слова коменданта здигу М. Климка і промови заступника голови

ГУ СУМА Лева Футали, складено учасникам здигу численні усні привіти.

Пополуднів години другого дня здигу виповнили фінальні спортивні змагання відбиванкових дружин і дружин копаного м'яча, виступи оркестри Осередку СУМА в Чікаго, танцювальних гуртків та роздача нагород.

На площі здигу відбулись вільноручні вправи, в яких взяло участь понад 150 юначок та 25 юнаків. Роздачею нагород-посвідок про успішне закінчення вишкільного табору закінчено програму здигу.

ВИШКІЛЬНІ ТАБОРИ СУМА

На Оселі СУМА в Еленвіллі відбувся цього літа тридцятивий вишкільний табір. Участь в ньому брали понад 200 сумівців віком від 15 до 21 року. Учасники табору поділялись на три групи; третя — найвища група — це були переважно студенти, що підготувались на виховників І-го ступеня.

Командант табору був д-р Петро Мірчук, головним виховником д-р Михайло Кушнір, медсестрою Софія Онуферко. В склад команди входили: В. Курило — бунчужний, Галія Лев — писар, Оксана Ференс — кошова, М. Козюпа — кошовий.

Викладачами були відомі громадські діячі й науковці: д-р М. Кушнір, д-р П. Мірчук, ред. Д. Чайковський, проф. С. Демчишин, мгр Є. Гановський. Викладали також професори американських університетів — д-р М. Богатюк, д-р М. Чирковський, д-р З. Саган, Мотря Богатюк.

З окремими доповідями виступали д-р В. Трембіцький та мгр І. Кобаса. Духовними опікунами молоді були о. Любомир Гузар для католиків та о. Іван Ткачук для православних.

Гаслом цьогорічного вишкільного табору були слова поета Василя Симоненка „Україно, в твоєму імені жи-ву!” Табір названо іменем Юрка Шухевича.

Затишні приміщення на Оселі під наглядом її голови В. Костика були важливим фактором успіху табору. В часі від 24 червня до 7 липня відбувся вишкільний табір на Оселі СУМА в Барабу, Вискансин, де викладачами були: ред. П. Башук, командант табору, та мгр Є. Гановський, проф. І. Михальцевич, інж. С. Голяш, пані М. Голяш та д-р П. Надзікевич. Участь у вишкільному табору в Барабу брали 55 сумівців.

ПОДІЇ ВЕЛИКІ І МАЛЕНЬКІ

ПРО МИЛЯНУ БАНЬКУ

Микола Галів у чікагському „Українському Житті” з 8 вересня ц. р. свою статтю, присвячену створенню, як пише він урочисто, „нової репрезентації українців на терені США, якою є Асоціація Українців в Америці — закінчує її вже зовсім не в урочистому тоні такими словами:

„Можна зробити скрайнє припущення, що Асоціація є нереальним твором, і вона нічого позитивного не зробить. Навіть у такій скрайності треба буде визнати за нею певну позитивну сторінку, що вона розбурхас... плесо громадсько-політичної думки і заставить неупереждених людей хоч трохи застановитись і думати”.

Припущення п. Галева, що Асоціація Українців в Америці, створена для підтримки УККА — не конструктивний твір, а миляна банька, не викликає ніякого сумніву. Але сумніви викликає логічність мислення п. Галева. Во ѹ справді, коли Асоціація розвалиться, нічого позитивного не зробивши, то ѹ розбурхування нею згаданого вище плеса буде вже річчю не позитивною, а негативною. Чи не так?

ЯК дЩЕ ЗРОЗУМИТИ?

Перевидавши повість „Собор” підсоветського українського письменника О. Гончара, видавець і редактор журналу „Нові Дні” в Канаді п. Петро Волиняк пише в своєму журналі (ч. 223):

„...Не шукайте в цьому творі політики — це хороший український твір одного з найталановитіших письменників світу. Сталінські песики хочуть, щоб Олесь Гончар „покаявся і відклікав” свій твір. Дурні. І погані. Фактично він реабілітує здискредитовану національну політику російської Імперської партії. Нормально за цей твір вони повинні б йому видати ще одного ордена”.

Дописався п. Волиняк до нікуди. Бож, коли Гончар справді реабілітує національну політику російської імперської партії, то чому заходився цю книжку перевидавати редактор „Нових Днів”? Очевидно, твір О. Гончара він не зрозумів.

Дотепер „Собор” О. Гончара вже перевидали в-во „Смолоскип” у Канаді і Музей при Церкві-Пам’ятнику в Вавінд Бруку.

НАВІТЬ ЖАЛОГІДНІ МАРІОНЕТКИ...

Мізерна групка українських комуністів, чи пак „прогресистів” в Америці завжди відзначалась найбільшим супроти Москви послухом. Ні сталінський голод 1933 року в Україні, ні ежовщина, ні русифікація, ні договір приязні Йосифа Кривавого з божевільним Гітлером не захитали їх вірнопідданчих почуттів і любові до Москви — центру світової змови. Аж тоді, коли майже всі компартії світу засудили московську інвазію в Чехо-Словаччині, відважились і українські „прогресисти” в своїй ньюйоркській газеті з 29 серпня ц. р. пробурмортіти: „... коли йде про нас, ми глибоко стурбовані цими подіями (в Чехо-Словаччині), і жалкуємо, що так сталося”.

Ну що ж, жалкуйте...